

BIULETYN *informacyjny*

WYMOWA VII WZD

VII WALNY Zjazd był wydarzeniem wybiegającym daleko poza wewnętrzne sprawy PTTK, choć z natury rzeczy zajęły one sporo miejsca w obradach, jak np. zmiany w Statucie i wybory nowych władz.

Wszelchnoność dyskusji i bogata problematyka zawarta w podjętych uchwałach, wypowiedzi przedstawicieli władz politycznych, państwowych i organizacyjnych, szeroka popularyzacja przygotowała w przebiegu Zjazdu (w okresie od 1—20 maja ukazało się 180 notatek prasowych, nadano liczne audycje radiowe i telewizyjne) — wszystko to nadało Zjazdowi rangę wysoce reprezentatywnego forum dla całokształtu spraw polskiej turystyki.

Dorobek Zjazdu zawarty został przede wszystkim w uchwalonych dokumentach. W lapidarnym ujęciu możnaby następująco określić charakter dokumentów zjazdowych: uchwała o węzłowych kierunkach działania określa zadania wszystkich jednostek organizacyjnych Towarzystwa nie pomijając żadnej istotnej dziedziny pracy PTTK; rezolucje zjazdowe nadają wysoką rangę kilku podstawowym zadaniom — przygotowaniu udziału turystów w obchodach 25-lecia PRL, 100-lecia polskiej turystyki, budowie Drogi Sudecko-Karpackiej; postulaty konkretyzują najbardziej pilne, szczegółowe sprawy do rozstrzygnięcia przez Zarząd Główny lub władze państwowe.

Wszystkie działania Towarzystwa powinny być podporządkowane osiągnięciu — jako celu głównego — dalszego upowszechniania krajoznawstwa i turystyki wśród najszerszych warstw ludzi pracy oraz kształtowania godnej postawy obywatelskiej turystów.

SPIS TREŚCI

Wymowa VII WZD • Obrady VII Walnego Zjazdu Delegatów PTTK • Socjalistyczna turystyka żywą lekcją historii i patriotyzmu ludu polskiego • Nowi członkowie honorowi PTTK • Odznaczenia • Zjazd pozdrawiali • Konsolidujemy nasze siły w doskonaleniu społecznej służby PTTK • Upowszechnienie turystyki wśród mas pracujących • Sukcesy Towarzystwa, sukcesami Związków Zawodowych • Kierunki działania • Turystyka pomaga w patriotycznym wychowaniu żołnierzy • Związek Harcerstwa Polskiego przedszkolem turystyki • Apel do członków Towarzystwa w sprawie budowy Centrum Zdrowia Dziecka • Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego do Zjazdu PTTK • 300 wniosków, postulatów i dezyderatów • Nowe władze Towarzystwa • 3 Rezolucje VII WZD PTTK • Kolejarze i turyści w jednym szeregu

ZARZĄDU GŁÓWNEGO
PTTK Nr 112—113
CZERWIEC—LIPIEC 1968

Ten generalny kierunek działania ma jednak swój główny punkt odniesienia: jest nim młodzież. Towarzystwo zajmuje takie stanowisko, gdyż kieruje się zarówno potrzebami młodzieży, jak i wychowawczymi wartościami turystyki.

W praktyce oznacza to umacnianie programowo-organizacyjnych więzów, zwłaszcza z młodzieżą szkolną w sensie zdobywania odznak turystycznych, organizowania wycieczek, zajęć krajoznawczych, wstępowania SKKT na zbiorowych członków PTTK. Oznacza to dalej rozbudowę taniej bazy noclegowej, wypożyczalni sprzętu turystycznego, rozwój transportu autokarowego. Toteż w planach Towarzystwa do 1975 roku założono zbudowanie 11 schronisk górskich, 24 domów wycieczkowych, kilkudziesięciu stanic wodnych, schronów i kempingów. Powstaje też rozległa sieć wypożyczalni sprzętu turystycznego z 27-milionowej dotacji GKKFiT.

Młodzież oczywiście korzysta ze zniżek noclegowych i przy wypożyczeniu sprzętu jak również niższej marży ORT-owskiej.

Drugi wielki front działalności Towarzystwa to zaspakajanie turystycznych potrzeb załóg zakładów pracy. W tym względzie chodzi głównie o tworzenie odpowiednich organizacyjnych form działania, jak koła i oddziały zakładowe PTTK, które byłyby zdolne wykorzystać dla celów turystycznych materialne możliwości zakładów pracy.

Ważną rolę w tej mierze spełnia popierana przez CRZZ formuła działania o przejmowaniu roli komisji turystyki rad zakładowych przez zarządy kół PTTK.

Osiągnięcie wielu rozległych celów i zadań PTTK jest możliwe tylko przy dalszym rosnącym poparciu działalności Towarzystwa ze strony władz państwowych, związków zawodowych, organizacji młodzieżowych,

wych i innych stowarzyszeń i instytucji społeczno-politycznych. Dlatego też nieustannie musimy umacniać nasze sojusze.

Jest też sprawą o doniosłej wadze konsekwentna aktywizacja szeregów członkowskich PTTK i ich dalszy wzrost. Jednolitość poglądów na podstawowe

sprawy PTTK, jaka dominowała wśród delegatów na VII WZD pozwala przypuszczać, iż główne hasło Zjazdu „Konsolidujemy nasze siły dla doskonalenia społecznej służby PTTK pod sztandarem krajownictwa jako szkoły socjalistycznego patriotyzmu” będzie konsekwentnie wcielane w życie.

OBRADY VII WALNEGO ZJAZDU DELEGATÓW PTTK

OBRADY VII Walnego Zjazdu Delegatów PTTK zgromadziły w Warszawie rekordową jak dotąd liczbę uczestników. W zjeździe brało udział 409 delegatów oddziałów PTTK, członkowie władz centralnych Towarzystwa, zaproszeni goście oficjalni, czołowi działacze i aktywiści PTTK z całego kraju.

11 maja 1968 r. w sali Związku Nauczycielstwa Polskiego w Warszawie, prezes ZG PTTK Piotr Gajewski otworzył obrady VII Zjazdu PTTK.

Zjazd zaszczytlił osobistym udziałem, serdecznie witani **Bolesław Jaszczuk** członek Biura Politycznego KC PZPR, sekretarz KC, **Jan Skrzypczak** zastępca kierownika Wydziału Agitacji i Propagandy KC PZPR, **Mieczysław Marzec** sekretarz NK ZSL, **Włodzimierz Reczek** przewodniczący GKKFiT, **Wiesław Kos** sekretarz CRZZ, **gen. dyw. Józef Urbanowicz** wiceminister Obrony Narodowej, szef Głównego Zarządu Politycznego Wojska Polskiego, **Jan Szkop** wiceminister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, **Andrzej Majkowski** sekretarz ZG ZMS, **Jan Tanak** sekretarz ZG ZMW, **Witold Kinecki** naczelnik ZHP, **Jerzy Piątkowski** przewodniczący Rady Naczelnej ZSP, **Wiesław Adamski** przewodniczący Krajowej Rady Ogólnozwiązkowej Federacji Sportu, Wychowania Fizycznego i Turystyki, **Eugeniusz Grochal** przewodniczący ZG ZZK, **Marian Walczak** przewodniczący ZG ZNP, **Józef Boberski** przedstawiciel CK SD.

Zjazd powitał również bardzo serdecznie Członków Honorowych PTTK: **Włodzimierza Antoniewicza**, **Zygmunta Beczkowicza**, **Walerego Goetla**, **Stanisława Lenartowicza**, **Stanisława Leszczyńskiego**, **Edmunda Massalskiego**, **Franciszka Ksawerego Sawickiego**, **Kazimierza Staszewskiego**.

W zjeździe uczestniczył także I Sekretarz Ambasady ZSRR **Mikołaj Ponomariew** oraz przedstawiciele turystów CSRS i NRD z **Franciszkiem Hirschallem** i **Erchardem Foltmerem** na czele.

Otwierając Zjazd prezes Piotr Gajewski powiedział m.in. „Wyrażam głębokie przekonanie, że obrady Zjazdu staną się pożytecznym i ważnym wydarzeniem dla polskiego społeczeństwa, dla polskiej turystyki, że zgodnie z obywatelską odpowiedzialnością spełnimy swój obowiązek wobec i w imieniu 330 tysięcznej rzeszy członków PTTK”.

Po otwarciu Zjazdu i przywitaniu przedstawicieli Partii, Rządu i organizacji społecznych, zebrani uczcili pamięć pierwszego kosmonauty **Jurija Gagarina**, odznaczonego Złotą Odznaką PTTK oraz wybitnych działaczy PTTK zmarłych w minionej kadencji: **Stanisława Byrcyna-Gąsienicy** Członka Honorowego PTTK, **Lucjana Górniewicza** wieloletniego działacza krajownictwa, **Stanisława Osieckiego** Członka Honorowego PTTK, **Mariana Rydleńskiego** prezesa Okręgu PTTK w Białymstoku, **Juliusza Zborowskiego** dyrektora Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem.

Przewodniczącym Prezydium Zjazdu wybrany został **Stanisław Mach** prezes Okręgu Warszawskiego PTTK, wiceprzewodniczącymi **Jerzy Przedziecki** wiceprezes ZG PTTK, **Mieczysław Worobkiewicz** prezes Okręgu Krakowskiego PTTK, sekretarzem **Czesław Kozak** prezes oddziału PTTK w Bytomiu zaś zastępcą **Mieczysława Kulczyńska** prezes oddziału PTTK w Kaliszu. Do prezydium powołano także prezesa ZG PTTK **Piotra Gajewskiego**, prezesa Głównej Komisji Rewizyjnej **Mieczysława Domagałę** oraz prezesa Głównego Sądu Koleżeńskiego **Tadeusza Dorawskiego**.

Po zatwierdzeniu porządku i regulaminu obrad głos zabrał sekretarz KC PZPR **Bolesław Jaszczuk** omawiając wężowe zagadnienia turystyki w Polsce i w PTTK. Zebrani serdecznymi oklaskami dzięko-

wali Tow. Jaszczukowi za pozytywną ocenę pracy Towarzystwa oraz wskazówki na przyszłość.

Po przemówieniu B. Jaszczuka na wniosek Zarządu Głównego PTTK przedstawiony przez Kol. Franciszka Ksawerego Sawickiego Zjazd nadał godność Członków Honorowych pięciu zasłużonym działaczom państwowym i turystycznym. Odbyła się również uroczystość odznaczenia działaczy PTTK medalami Za Zasługi dla Obronności Kraju, odznakami Zasłużonego Działacza Turystyki, odznakami im. Janka Krasickiego, medalami im. Aleksandra Janowskiego.

Po przerwie zabrał głos prezes Piotr Gajewski, który w obszernym referacie ocenił dotychczasową pracę Towarzystwa i wskazał kierunki działania PTTK na następną kadencję. Złożyli także swe sprawozdania przewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej **Mieczysław Domagała** oraz prezes Głównego Sądu Koleżeńskiego **Tadeusz Dorawski**.

Kolejnym wygłosił przemówienie przewodniczący GKKFiT **Włodzimierz Reczek**, naświetlając próbmy turystyki z pozycji resortu i deklarując pomysł PTTK. Zabrał także głos sekretarz CRZZ **Wiesław Kos** omawiając współdziałanie pomiędzy ruchem związkowym a PTTK oraz wynikające ze współpracy korzyści. Wskazał on również na dalsze kierunki pracy w tym zakresie.

Rozpoczęła się następnie niezwykle ożywiona dyskusja plenarna, która toczyła się zarówno w pierwszym jak i drugim dniu obrad. Uczestniczyli w niej obok działaczy PTTK również zaproszeni goście. Łącznie w dyskusji plenarnej zabrało głos 61 mówców.

Po południu delegaci obradowali w trzech komisjach: Problemowej, Statutowej i Ekonomiczno-Finansowej. Zabrało w nich głos 57 mówców.

Drugi dzień obrad przyniósł udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu PTTK, uchwalenie trzech rezolucji: W sprawie udziału PTTK w obchodach 25-lecia PRL, w obchodach 100-lecia polskiej turystyki i 500-lecia urodzin Mikołaja Kopernika, wreszcie w sprawie budowy i zagospodarowania drogi Sudecko-Karpackiej. Zaakceptowano również poprawki do Statutu PTTK. Zgodnie z tymi zmianami kadencja ZG PTTK i okręgów będzie trwać 4 lata, zaś kadencja oddziałów 2 lata. Nie uzyskała kwalifikowanej większości Zjazdu propozycja likwidacji Komisji Kół Zakładowych PTTK.

Zjazd zakończył swe obrady podjęciem uchwały wytyczającej kierunki pracy nowego Zarządu Głównego na bieżącą kadencję oraz dokonał wyborów nowych władz Towarzystwa.

W drugim dniu Walnego Zjazdu delegacja uczestników z pocztami sztandarowymi Zarządu Głównego PTTK oraz okręgów: Katowickiego, Koszalińskiego, Mazowieckiego, Olsztyńskiego, Stołecznego i Szczecińskiego złożyła wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie podczas uroczystej zmiany warty. Warto podkreślić, że na wniosek przewodników warszawskich PTTK została wprowadzona uroczysta zmiana warty.

Zamykając obrady VII Walnego Zjazdu Delegatów PTTK prezes Piotr Gajewski powiedział:

„Uchwalony program i kierunki działania zakładają zgodnie z hasłami naszego Zjazdu konsolidację wszystkich sił naszego Towarzystwa oraz współdziałających z nami organizacji dla społecznej służby PTTK w interesie mas pracujących... Chcielibyśmy, aby to hasło wryło się głęboko w świadomość wszystkich członków i działaczy PTTK i przyświecało nam w codziennej pracy”.

SOCJALISTYCZNA TURYSTYKA ŻYWA LEKCJĄ HISTORII I PATRIOTYZMU LUDU POLSKIEGO

PRZEMÓWIENIE BOLESŁAWA JASZCZUKA, CZŁONKA BIURA POLITYCZNEGO KC PZPR

Towarzysze i Koledzy Delegaci!

W IMIENIU Kierownictwa przekazuję Wam z okazji VII Zjazdu PTTK serdeczne i przyjacielskie pozdrowienia.

Osiemnaście lat istnienia Waszego Towarzystwa, wypełnione nieprzerwaną służbą dla społeczeństwa i niestrudzonymi zabiegami o upowszechnienie turystyki wśród ludzi pracy i młodzieży, wysoko podniosło rangę Waszej działalności w społeczeństwie. Świadczy o tym zarówno ilość członków zrzeszonych w PTTK, która wynosi przeszło 330 tys., jak też liczba osób objętych różnymi formami działalności PTTK, sięgająca w ub. r. prawie 10 mln.

Zapotrzebowanie na rozwój turystyki będzie stale wzrastać wraz z rozwojem budownictwa socjalistycznego w naszym kraju. Rokrocznie, jak Polska długa i szeroka, tysiące i setki tysięcy dorosłych i młodzieży przemierza szlaki turystyczne, trasy chwały naszego ořeża, zapoznaje się z pięknem naszego kraju, jego historią i dniem dzisiejszym. Z roku na rok będzie ich więcej na szlakach wędrówki, bowiem Partia i państwo ludowe przywiązują wielką wagę do rozwoju turystyki, gdyż poza regeneracją sił ludzkich, stanowi ona wielką pomoc i odgrywa poważną rolę w wychowaniu patriotycznym naszego społeczeństwa. Turystyka pozwala na bezpośrednie zetknięcie się z dorobkiem pokoleń w dziedzinie materialnej i kulturalnej. Ze względu na swą atrakcyjność i masowość jest dobrą formą pogłębiania i propagowania historii naszego narodu, zarówno tej odległej jak też współczesnej, związanej z heroiczną walką narodu polskiego o niepodległość. Turystyka daje możliwość konfrontacji wyobraźni z rzeczowymi dowodami, zarówno historycznymi jak i współczesnymi. Jakże często obok zabytków wznoszą się nowoczesne zakłady przemysłowe naszej doby. Jakże często małe miasteczka o historycznej przeszłości, zapomniane z biegiem czasu, przeżywają dziś swoją drugą młodość, pobudzone do życia wielkimi budowlami socjalizmu.

Ta symbioza, powiedziałbym, nierozzerwalne splatanie się naszego wysiłku z wysiłkiem poprzednich pokoleń, ta więź i ciągłość trudu i dorobku naszego narodu ma miejsce w każdym zakątku naszego kraju.

Socjalistyczna turystyka staje się żywą lekcją historii i patriotyzmu ludu polskiego. Winna sprzyjać pogłębianiu, szczególnie wśród młodzieży, szacunku dla pracy, dla bohaterstwa i rewolucyjnych tradycji naszego narodu, szacunku dla tego pokolenia, które — przypadło w udziałzie walczyć zbrojnie z hitlerowskim najeźdźcą — a potem, w trudnych latach wojennych, budować zręby nowego ustroju.

Polska Ludowa powstała na zgłiszczach wojennych w warunkach nieopisanej nędzy i morza cierpień ludzkich, wyniszczona materialnie i zdziesiątkowana przez wojnę i okupację. Niezliczone są miejsca martyrologii naszego narodu. Tylko dzięki jego ogromnej żywotności, gorącemu patriotyzmowi i zamiłowaniu do pracy, tylko dzięki bratniej pomocy Związku Radzieckiego możemy zawdzięczać to, co teraz mamy. Polska dzięki słusznej polityce Partii i trudowi całego narodu przekształciła się, w stosunkowo krótkim okresie czasu, z kraju zacofanego w kraj rozwinięty.

Wśród wielu różnorodnych potrzeb społecznych i gospodarczych, związanych z rozwojem naszego państwa, staraliśmy się również zaspokajać w miarę materialnych możliwości potrzeby związane z turystyką. Świadczą o tym środki materialne i finansowe, którymi obecnie dysponuje PTTK. Tylko na przestrzeni ostatnich czterech lat, nie licząc roku bieżącego, państwo przeznaczyło na potrzeby PTTK ze środków budżetowych oraz Centralnego Funduszu Turystyki i Wypoczynku poważną kwotę w wysokości

300 mln zł. W stosunku do możliwości państwa jest to kwota niebagatelna, tym bardziej że świadczenia państwa na rozwój turystyki nie ograniczają się tylko do tej sumy. Poważnej pomocy turystyce udzielają związki zawodowe i zakłady pracy.

Na pewno jest jeszcze wiele niezaspokojonych potrzeb, szczególnie w rozbudowie i utrzymaniu domów turystycznych i schronisk, ale także nie bez znaczenia jest kwestia pełniejszego i bardziej gospodarnego wykorzystania tego wielkiego majątku, który jest w Waszych rękach. Pełne jego wykorzystanie zależy oczywiście od Waszego aktywu, od jego zaangażowania społecznego. Aktyw Wasz musi się czuć odpowiedzialny przed masami turystów za właściwą i dobrą ich obsługę, za zwiększenie przepustowości w schroniskach i domach turystycznych. Nieraz drobne usprawnienia organizacyjne w poważnej mierze mogą zwiększyć wykorzystanie materialnych zasobów, którymi dysponujecie oraz poprawić obsługę i opiekę nad turystami. Najważniejszy jest bowiem stosunek do wykonywanej pracy i piecza nad powierzonym majątkiem. Praca w schroniskach czy w innych miejscach obsługi turystyki nie jest może atrakcyjna, może — i na pewno mało się o niej pisze. Lecz od niej zależy bardzo wiele. Macie wielu ofiarnych i oddanych sprawie entuzjastów, lecz są także burokraci — ludzie, którzy widzą w turystyce natręta. Tego typu ludzi trzeba się konsekwentnie pozbywać, aby nie podrywali dobrego imienia PTTK.

Wyrazem stosunku państwa do Waszej organizacji jest powierzenie jej kształcenia i prowadzenia na prawach wyłączności organizacji przewodnictwa. Ten fakt nakłada z kolei na PTTK odpowiedzialność za prawidłowy nabór i przygotowanie wielotysięcznej kadry przewodników. Rola przewodnika w turystyce jest bardzo poważna. Poza znajomością geograficzną kraju powinno go cechować duże wyrobienie polityczne, zaangażowanie społeczne, znajomość historii, zarówno tej dawnej jak i współczesnej. Przewodnik turystyczny może i powinien być działaczem społecznym.

Zdajemy sobie sprawę, że problem perspektywicznej polityki turystycznej nie może być rozwiązany doraźnymi środkami organizacyjnymi, że wymagać to będzie niewątpliwie dalszych nakładów w inwestycyjnych. Najbliższym zadaniem staje się konieczność zwiększenia nakładów na kapitalne remonty i wyposażenie istniejących schronisk i domów turystycznych. Natomiast w perspektywie, w miarę wzrostu gospodarczego kraju, będą również rosły nakłady na rozwój turystyki, gdyż poza walorami rekreacyjnymi i wychowawczymi, ma ona także istotne znaczenie dla aktywizacji terenów gospodarczo zaniedbanych.

Realizacja słusznego postulatu umasowienie turystyki, jako jednej z ważnych form masowego wypoczynku i wychowawczego oddziaływania, wymaga dalszego umocnienia PTTK pod względem organizacyjnym. Niezależnie od uzyskanych już rezultatów istnieje potrzeba koncentrowania działalności PTTK w przedsiębiorstwach przemysłowych, dużych skupiskach klasy robotniczej i młodzieży. Trzeba więcej niż dotychczas poświęcić uwagi sprawie przyciągania do udziału w zorganizowanych formach turystyki robotników, młodzieży pracującej, akademickiej i uczącej się. Otwiera się tu szerokie pole do współdziałania z organizacjami młodzieżowymi i związkowymi.

Wierzę, że w następnej kadencji jeszcze lepiej będziecie pełnić swą służbę wobec społeczeństwa, a zarazem zjednywać sobie nadal sympatie, wdzięczność i poważanie wielomilionowych rzesz turystów.

Życzę Wam, drodzy Towarzysze i Koledzy, także jako członek Towarzystwa, sukcesów w realizacji pożytecznych zadań. Za Waszym pośrednictwem życzę wszystkim polskim turystom wielu przyjemnych i radosnych przeżyć na szlakach turystycznych.

NOWI CZŁONKOWIE HONOROWI POLSKIEGO TOWARZYSTWA TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEGO

Uchwałą VII Walnego Zjazdu Delegatów PTTK podjętą w dniu 11 maja 1968 r. pięciu szczególnie zasłużonych dla rozwoju krajoznawstwa i turystyki działaczy społeczno-politycznych oraz zasłużonych działaczy PTTK otrzymało godność Członka Honorowego PTTK. Są nimi:

Ignacy Bujak — zasłużony działacz PTTK, przewodnik i ratownik górski uczestniczący w wielu wyprawach ratunkowych, czynny działacz PTTK.

Edmund Mieroszewicz — wybitny działacz turystyczny PTK i PTTK, uczestnik wędrowek Aleksandra Janowskiego, wychowawca młodych pokoleń turystów stolicy.

Józef Urbanowicz — wiceminister Obrony Narodowej, Szef Głównego Zarządu Politycznego Wojska Polskiego, generał dywizji, inicjator i rzecznik porozumienia w sprawie ścisłej współpracy pomiędzy Wojskiem Polskim a PTTK w dziedzinie krajoznawstwa i turystyki.

Gustaw Wuttke — profesor, autor wielu prac poświęconych metodyce nauczania geografii w szkole i roli krajoznawstwa jako metody poznawania, działacz turystyczny już w okresie studiów w Akademickim Klubie Turystycznym.

Jerzy Ziętek — członek Rady Państwa, przewodniczący Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach, posiadający wybitne zasługi w organizacji wycieczek ludzi pracy i rozwoju turystyki, popierający czynnie działalność PTTK.

ODZNACZENIA

Wielu działaczy naszego Towarzystwa w uznaniu ich zasług, wielkiego wkładu pracy, społecznego zaangażowania w dziedzinie krajoznawstwa i turystyki zostało nagrodzonych podczas VII Walnego Zjazdu Delegatów PTTK licznymi odznaczeniami.

Brazowym Medalem

Za Zasługi dla Obronności Kraju:

Bogdan Bełdowski, Zdzisław Brzeziński, Jerzy Bulik, Belin Czechowicz, Antoni Dałkowski, Zbigniew Dłużyński, Leon Dusik, Henryk Geisler, Edward Górski, Andrzej Haase, Andrzej Jędrusik, Tadeusz Kamiński (s. Albina), Tadeusz Kamiński (s. Bronisława), Roch Kowalski, Henryk Krajczewski, Krzysztof Lewicki, Kazimierz Ludwicki, Józef Łuska, Stanisław Mach, Kazimierz Masłowski, Ryszard Mielnik, Maria Irena Mileska, Janusz Mońko, Edward Moskała, Ireneusz Myszkowski, Kazimierz Panowicz, Andrzej Piwoński, Jerzy Pyrkosz, Eugeniusz Reutt, Władysław Staszczyński, Władysław Stendera, Stanisław Szymański, Jerzy Słiziński, Henryk Walkowski, Izabella Wyglądacz, Julian Zawadowski, Janusz Żmudziński.

Medale te wręczył wiceminister Obrony Narodowej, Szef GZP WP gen. dyw. J. Urbanowicz.

ZJAZD POZDRAWIALI:

Wśród licznych depezb, jakie nadeszły do Biura VII Zjazdu Delegatów PTTK znajdowała się depesza Centralnej Rady do Spraw Turystyki ZSRR:

„Centralna Rada d/s Turystyki gorąco pozdrawia delegatów VII WZD PTTK życząc owocnych obrad. Z dużym zadowoleniem podkreślamy nasze związki, współpracę i wspólną wymianę doświadczeń.

Z całego serca życzymy Wam drodzy Towarzysze nowych sukcesów w

dalszym rozwoju turystyki dla dobra ludzi pracy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Niech się umacnia i rozwija braterstwo i przyjaźń między naszymi narodami.”

w imieniu Prezydium Centralnej Rady do Spraw Turystyki przewodniczący Abukow

Depesze gratulacyjne przysłali również m.in.: wiceminister Żeglugi Jerzy Szopa,

Odznaką Zasłużonego Działacza Turystyki:

Bronisław Cmela, Stefan Dubyna, Mieczysław Marzec, Jerzy Nowak, Władysław Olendzki, Jerzy Raczek, Danuta Rafalska, Zbigniew Stankiewicz, Jacek Szomański, Tadeusz Topolnicki.

Odznakę wręczył przewodniczący GKKFiT Wł. Raczek.

Odznaką im. Janka Krasickiego:

Złota — Jerzy Przezdziecki

Srebrną — Maria Irena Mileska, Wojciech Militz, Jerzy Raczek

Brazową — Ryszard Cetnarski, Zdzisław Hasny, Jerzy Kardach, Zdzisław Ryn, Aleksandra Wójcik.

Te odznaki zostały wręczone w przededniu Zjazdu.

Medalem im. Aleksandra Janowskiego

Maria Aleksandrowicz, Włodzimierz Antoniewicz, Marek Arczyński, Henryk Augustowski, Jan Bełdowski, Zygmunt Beczkiewicz, Robert Bertold, Józef Boguszewski, Czesław Białas, Juliusz Braun, Józefa Bzowska, Bronisław Cmela, Tomasz Chłudziński, Adam Czarnowski, Józef Chrzęszczyński, Bolesław Czwojdziniński, Zdzisław Dodkiewicz, Regina Fleyszarowa, Jan Frankowski, Piotr Gajewski, Piotr Galas, Henryk Gawarecki, Stanisław Gabryszewski, Roman Gębicz, Franciszek Gędek, Walery Goetel, Marian Gotkiewicz, Lucjan Górniewicz, Marian Gluchowski, Janusz Grzybowski, Stanisław Herbst, Antoni Hołowiński, Halina Ilmurzyńska, Michał Jachn, Kazimierz Janczykowski, Jadwiga Jaroszowa, Roman Jarzyna, Franciszek Jaškowiak, Feliks Kanclerz, Halina Karnkowska, Zygmunt Kleszczyński, Jadwiga Kobenzina, Józef Kopeć, Sylwester Kowalczewski, Władysław Kowalski, Władysław Kosterkski, Józef Kłodowski, Władysław Kropelnicki, Władysław Krygowski, Zbigniew Kulczycki, Łukasz Kumor, Zbigniew Lehmann, Alfons Lemański, Stanisław Lenartowicz, Stanisław Leszczycki, Edward Lisiewicz, Franciszek Mamuszka, Witold Masiak, Edmund Massalski, Wiktor Medwecki, Karol Michalik, Marian Michalski, Edmund Mieroszewicz, Józef Mikulski, Maria Irena Mileska, Wojciech Militz, Józef Moszczyński, Witold Nastuszonek, Józef Nyka, Władysław Olendzki, Stanisław Osiecki, Edmund Padechowicz, Mikołaj Pajdowski, Antoni Patla, Julian Piwoński, Czesław Piskorski, Jan Pluciński, Władysława Podobińska, Mieczysław Podolski, Bolesław Polkowski, Tadeusz Pruswiński, Jerzy Przezdziecki, Aleksander Puchalski, Tadeusz Romanowski, Wiesław Ring, Zofia Rumprecht, Franciszek Ksawery Sawicki, Tadeusz Seweryn, Bronisław Siadek, Czesław Skonka, Adam Słomczyński, Wilhelm Smoluchowski, Stanisław Smólski, Marian Sobański, Stefan Sosnowski, Tadeusz Staich, Józef Staška, Kazimierz Staszewski, Tadeusz Steć, Włodzimierz Strasburger, Stefan Strogulski, Bronisław Szwałm, Henryk Szydłowski, Stanisław Szymański, Józefa Taborska, Józef Targoński, Andrzej Tomczak, Elfyda Trybowska, Franciszek Uhorczak, Jan Wojnarski, Tadeusz Wojno, Antoni Worobiec, Marian Wnuk, Tomasz Wróbel, Gustaw Wuttke, Janusz Zaremba, Witold Zembrzucki, Teodor Ziegler, Zofia Zwolińska, Tadeusz Zwoliński, Maria Żakowska, Janusz Żmudziński.

sekretarz generalny Polskiego Związku Żeglarskiego Wiesław Rogala, prezes TKKF Feliks Kędziorek, zastępca przewodniczącego Państwowej Rady Ochrony Przyrody Władysław Bienkowski, przewodniczący Rady Turystyki Tadeusz Cwik, Zarząd Główny Polskiego Związku Motorowego, dyrektor Muzeum Narodowego w Warszawie, prof. dr Stanisław Lorentz, prezes zarządu Ogólnokrajowej Spółdzielni Turystycznej „Gromada” dr Józef Kijowski, Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych.

Ogółem wpłynęły do Biura VII WZD PTTK 62 depesze z pozdrowieniami i życzeniami.

KONSOLIDUJEMY NASZE SIŁY W DOSKONALENIU SPOŁECZNEJ SŁUŻBY PTTK POD SZTANDAREM KRAJOZNAWSTWA JAKO SZKOŁY SOCJALISTYCZNEGO PATRIOTYZMU

Z referatu Prezydium Zarządu Głównego PTTK na VII Walny Zjazd Delegatów PTTK
wygłoszonego przez prezesa PIOTRA GAJEWSKIEGO

Koleżanki i Koledzy Delegaci, Drodzy Goście!

SPOJRZYMY na najbardziej ogólne warunki polityczno-gospodarcze, w których prowadzimy naszą działalność, bowiem przede wszystkim one określają możliwości tempa rozwoju turystyki i naszego Towarzystwa.

W ciągu minionych trzech lat mieliśmy niejednokrotnie okazję do stwierdzenia jednoznacznego, socjalistycznego charakteru przemian zachodzących w postawie społeczeństwa polskiego. Ostatni rok obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego ujawnił całkowitą jednomyślność zdecydowanej większości obywateli z programem Frontu Jedności Narodu, programem kontynuacji patriotycznych i postępowych tradycji narodowych w duchu socjalizmu.

W ubiegłym roku w obchodach 50-iej rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej manifestowaliśmy niezłomną wierność naszej przyjaźni ze Związkiem Radzieckim, naszą solidarność z wyzwolonymi przez zwycięstwo rewolucji proletariackiej ruchami społecznymi całego świata.

W bieżącym roku społeczeństwo nasze dało jednomyślną odprawę imperialistycznym i syjonistycznym agenturom oraz miejscowym wicherzycielom próbującym wzniecać zamieszki — wyrażając swą solidarność z Polską Zjednoczoną Partią Robotniczą, swe poparcie dla Towarzystwa Władysława Gomułki — wypróbowanego i niezłomnego przywódcy Partii i Narodu.

W postawie naszego społeczeństwa znajduje wyraz jego więź z ideologią i ustrojem Polski Ludowej, jego dążenie do zaspokojenia aspiracji społecznych poprzez socjalizm.

MIEJSCE TURYSTYKI W NASZYM SPOŁECZEŃSTWIE

PODOBNIĘ jak na całym świecie, obywatele naszego kraju wykazują stale rosnące zainteresowanie turystyką. Dzieje się tak dlatego, że coraz silniej działają czynniki pobudzające i ułatwiające uprawianie turystyki. Zmiany demograficzne, urbanizacja, wkraczanie techniki do życia codziennego skłaniają do okresowych zmian stałego środowiska, a zwłaszcza kontaktu z przyrodą. Cenne wartości poznawcze i wypoczynkowe turystyki, a często i moda skłaniają ludzi do spędzania czasu w formach turystycznych. Realizację potrzeb turystycznych ułatwia wzrost stopy życiowej, rozmiarów czasu wolnego, rozwój komunikacji i zagospodarowania turystycznego.

W warunkach ustroju socjalistycznego zainteresowanie rozwojem turystyki objawia jednak nie tylko każdy obywatel z osobna, lecz całe społeczeństwo i jego wyraziciel — Państwo. To zainteresowanie Państwa wynika zarówno z jego funkcji zaspakajania potrzeb społecznych, jak również i z racji ekonomicznych; bowiem człowiek wypoczęty i zadowolony pracuje wydajniej. Tak więc turystyka przyczynia się do wzrostu dochodu narodowego, jak również wpływa na jego podział między ludność różnych regionów kraju, a także na strukturę spożycia ludności w sposób korzystny dla gospodarki narodowej. Dlatego nasze Państwo traktuje turystykę krajową ludzi pracy jako działalność socjalną i pokrywa część kosztów jej uprawiania z funduszu spożycia zbiorowego na określonych zasadach.

Równoległe z Państwem wydatną pomoc dla rozwoju turystyki okazują związki zawodowe swymi poczynaniami organizatorskimi i finansowymi. Świadczy o tym między innymi rola, jaką zajęła turystyka w obradach i uchwałach VI-go Kongresu Związków Zawodowych. Wiele uwagi poświęcają turystyce organizacje młodzieżowe, Związek Młodzieży Socjali-

stycznej, Związek Młodzieży Wiejskiej, Zrzeszenie Studentów Polskich i Związek Harcerstwa Polskiego, jak również Ludowe Wojsko Polskie oraz instytucje oświatowe i kulturalne.

POZYCJA PTTK W SYSTEMIE POLSKIEJ TURYSTYKI

PRZEDSTAWIONE Delegatom na Zjazd materiały sprawozdawcze oraz tezy zjazdowe prezentują szczegółowe dane i ocenę naszego trzyletniego dorobku. Należy podkreślić dynamiczny charakter tego dorobku, gdyż rozmiary działalności Towarzystwa uległy bezznałemu podwojeniu. O blisko 50% wzrosła liczba członków i kół. Oddziały przyjęły 2.700 członków zbiorowych — głównie SKKT — z liczbą 124 tys. członków indywidualnych.

Wszechstronny rozkwit przeżywa działalność programowa. Ogólnopolski Konkurs Krajoznawczo-Turystyczny był potężnym impulsem do masowego rozwinięcia prac krajoznawczych, opieki nad zabytkami przeszłości i ochrony przyrody. Współczesne treści krajoznawcze coraz głębiej przenikają do pracy przewodników, programów imprez turystycznych, w tym także wycieczek naszych ORT-ów, szkolenia kadr działaczy społecznych.

Turystyka kwalifikowana osiągnęła wzrost uczestników o 260%, przy czym prym wiedzie turystyka piesza z liczbą 432 tys. uczestników i górską — 295 tys. Wycieczki ORT-owskie wzrosły o 46%, przewodnicy obsłużyli w 1967 r. blisko 5 mln. osób. Przeszkolono w okresie sprawozdawczym 54.000 działaczy, osiągając stan ponad 25 tys. organizatorów turystyki, 8 tys. przewodników, blisko 7 tys. przewodników i instruktorów turystyki kwalifikowanej, ponad 6 tys. społecznych opiekunów zabytków i strażników przyrody.

Zarząd Główny co roku zwiększał środki na działalność programową, które w 1967 r. osiągnęły więcej niż 14 mln zł w porównaniu z kwotą 7 mln zł w 1964 r. Szczególnie wydatnie wzrosły nakłady na wydawnictwa.

Blisko podwójnie z 572 mln zł w 1964 r. do 948 mln zł w 1967 r. wzrosły obroty pieniężne oddziałów, okręgów oraz przedsiębiorstw Zarządu Głównego, przynosząc znaczną poprawę sytuacji finansowej Towarzystwa. Znacznie, bo o 33% wzrosło wykorzystanie miejsc noclegowych w obiektach PTTK.

Od ubiegłego roku wyposażamy lepiej wypożyczalnie sprzętu turystycznego do 13 milionowej dotacji Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki, który na inne cele naszej działalności jak: dotacja wyrównawcza do budżetu, konserwacja i modernizacja schronisk i inwestycje — przydziela dla PTTK środki w wysokości 60—70 milionów złotych rocznie.

Wypracowany został model społecznego działania w polskiej turystyce, którego istotą jest bliska współpraca związków zawodowych, Związku Młodzieży Socjalistycznej i PTTK. W modelu tym nasze Towarzystwo pełni rolę specjalistycznej organizacji rozwijającej turystykę wśród załóg pracowniczych i młodzieży w imieniu swych sojuszników. Zasada porozumienia obejmuje wszystkie organizacje i instytucje zainteresowane rozwojem polskiej turystyki wypełniające również w ten sposób nasz obowiązek nadawania krajoznawczego charakteru ruchowi turystycznemu.

Tegoroczna przedjazdowa kampania sprawozdawczo-wyborcza potwierdziła wysoką rangę społeczną naszego Towarzystwa. Towarzyszyło jej szerokie zainteresowanie władz politycznych, administracji państwowej i gospodarczej.

NASZ PROGRAM

DOTYCHCZASOWE wyniki działalności Towarzystwa wskazują, iż nasz program działania jest słuszny, bo pozytywnie zdaje surowy egzamin praktyki.

Te właśnie założenia przyświcyły Zarządowi Głównemu przy opracowywaniu tez zjazdowych, które rozesłane do wszystkich jednostek organizacyjnych zyskały sobie pełne poparcie w dyskusjach toczących się w ramach akcji sprawozdawczo-wyborczej, poprzedzającej Walny Zjazd.

Niektóre ze spraw zawartych w tezach należy jednak specjalnie podkreślić.

Dotyczy to przede wszystkim praktycznej realizacji idei upowszechniania turystyki. Nie wolno nam zamykać oczu na fakt, iż znaczna część robotników i młodzieży nie korzysta jeszcze z dobrodziejstw turystyki. To właśnie nasze Towarzystwo musi być orędownikiem sprawiedliwego rozdziału tych dobrodziejstw. Nie wolno nam też nie widzieć potrzeby postulowania wobec władz państwowych konkretnych środków, jakie należy podjąć dla rozszerzenia możliwości uprawiania turystyki, w tym objęcia budowy obiektów turystycznych priorytetem budowlanym, zmiany okresów wakacyjnych młodzieży szkolnej, zastosowania dodatków do robocizny w warunkach górskich, finansowania wyposażenia stacji turystycznych, koncentracji autokarów w wyspecjalizowanym przedsiębiorstwie przewozowym — PKS, likwidacji przerostów administracyjnych w obsłudze turystycznej, a tym samym obniżenia kosztów usług turystycznych.

Dopóki nie nastąpi generalne uporządkowanie spraw transportu turystycznego w Polsce, postulujemy również o zdecydowane zwiększenie przydziału talonów dla PTTK, gdyż z naszymi obecnymi 103 autokarami jesteśmy na szarym końcu wśród instytucji obsługi turystycznej, zwłaszcza gdy chodzi o autokary wyższego standardu, jak „Jelcze”.

Równie zasadniczym problemem jest sprawa naszej działalności ideowo-wychowawczej. Działając z pozycji jednego z oddziałów Frontu Jedności Narodu jako dobrowolna organizacja powszechna działamy na rzecz socjalizmu, krzewienia miłości i przywiązania członków naszego społeczeństwa do swej socjalistycznej Ojczyzny. Będziemy zatem kontynuować naszą linię wiązania ruchu turystycznego z wielkimi akcjami ogólnonarodowymi, jakimi w latach ubiegłych były obchody Tysiąclecia, obchody 50-tej rocznicy Rewolucji Październikowej. W tym roku są to obchody 25-lecia ludowego Wojska Polskiego oraz Zjazd Partii, a w przyszłym roku będzie 25-ta rocznica odrodzenia się Państwa Polskiego w nowej, jakże różnej od poprzednich i doskonalszej postaci Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W programie naszych prac wychowawczych nadal czołowe miejsce zajmować będzie szerzenie rzetelnej wiedzy o naszym kraju, tworzącej podstawy patriotyzmu socjalistycznego. Kształtowanie kultury uprawiania turystyki oraz wpaianie umiejętności turystycznych są nieodłącznymi elementami tego programu. Uznajemy doniosłą rolę konkursu na temat Kodeksu Turystycznego dla kształtowania tej kultury wśród turystów.

Ze społecznego znaczenia naszego programu wychowawczego oraz rozrywkowo-wypoczynkowego sensu turystyki wynika nasze zainteresowanie sprawami udziału młodzieży w ruchu turystycznym. Te wysokie wartości wychowawcze turystyki będziemy mogli należycie wykorzystać tylko wtedy, kiedy rozszerzone i utrwalone zostaną nasze związki z młodzieżą szkolną, kiedy w każdej szkole średniej i zawodowej będzie działało SKKT jako członek zbiorowy Towarzystwa lub szkolne koło PTTK. W szkole bowiem muszą zostać zadzierżniete więzy PTTK z młodzieżą, które kontynuować i utrwalać będziemy, gdy młodzież ta pójdzie do pracy, na wyższe studia lub odbywać będzie szaczną służbę wojskową. Dlatego też znacznie więcej wysiłków musimy podjąć dla zacieśnienia naszych związków z nauczycielstwem, a zwłaszcza opiekunami SKKT. Podstawę naszego działania w tym kierunku określać będzie Uchwała Komisji do spraw Młodzieży Komitetu Centralnego Partii, której odpowiedni fragment brzmi następująco:

„W rozwoju turystyki wśród młodzieży szkolnej i wiejskiej należy umacniać wiodącą rolę PTTK. W tym celu niezbędne jest między innymi szersze oparcie turystyki młodzieżowej o ognia PTTK organizowane przy współudziale organizacji młodzieżowych oraz integracja działalności szkolnych kół turystyczno-krajoznawczych z działalnością PTTK”.

Nie możemy też sobie nie zdawać sprawy, iż mające miejsce w przeszłości odizolowanie nas od młodzieży wytworzyło często formalny stosunek wielu działaczy do udziału młodzieży w turystyce.

Nie będziemy też mogli osiągnąć większych rezultatów w naszych zabiegach o upowszechnienie turystyki wśród młodzieży bez znacznego umocnienia naszego współdziałania z organizacjami młodzieżowymi, a zwłaszcza ideowo-wychowawczą organizacją młodzieży bez znacznego umocnienia naszego współdziałania z organizacjami młodzieżowymi, a zwłaszcza ideowo-wychowawczą organizacją młodzieży miast — Związkiem Młodzieży Socjalistycznej.

Spodziewamy się też znacznego napływu członków ZMS do naszego Towarzystwa, a aktywistów na kursy szkoleniowe. Wdziecznym polem naszego współdziałania może być m.in. organizacja młodzieżowych obozów wędrownych.

W naszej współpracy ze Związkiem Harcerstwa Polskiego opowiadamy się za szerszym przejściem spraw turystyki młodzieży szkół podstawowych przez drużyny ZHP, współpracujące blisko z oddziałami PTTK na zasadach członkostwa zbiorowego. We współpracy z ZSP będziemy nadal rozwijać działalność oddziałów międzyuczelnianych, przydzielając im więcej środków. Nadal też współdziałać będziemy z ZHP i m.s. w podnoszeniu roli i rangi turystyki młodzieży i ludności wiejskiej.

Kolejnym zasadniczym problemem jest doskonalenie modelu społecznego działania w polskiej turystyce. Musimy zwłaszcza doprowadzić do tego, by — jak głoszą tezy zjazdowe — działacz PTTK czuł się działaczem związków zawodowych i był tak traktowany, by zarządy kół przejmowały funkcję komisji turystyki rad zakładowych, a komisje te stawały się zalążkiem powstawania nowych kół PTTK.

Nasi sojusznicy dobrze rozumieją, iż tylko silne, o szeroko rozbudowanej sieci organizacyjnej Towarzystwo może coraz lepiej zaspakajać potrzeby społeczne i aktywnie oddziaływać na kształtowanie obywatelskiej postawy polskich turystów. Dlatego też Związki Zawodowe wysuwają zadanie powstawania kół PTTK we wszystkich zakładach zatrudniających powyżej 250 pracowników. W interesie społecznym narasta więc problem umacniania sił i spójności wewnętrznej naszego Towarzystwa. Powinniśmy być wszędzie, gdzie możliwe i potrzebne jest społeczne działanie na rzecz turystyki.

Zarząd Główny poświęcił wiele uwagi sprawom członkowskim, rozpatrując je na kilku zebraniach plenarnych, podejmując uchwały dotyczące doskonalenia systemu zbierania składek i podziału składek, zapewnienia pierwszeństwa członków w korzystaniu z usług PTTK, zwiększenia niżki noclegowej i przy wypożyczaniu sprzętu, skrócenia stażu dla jej otrzymania itp. Warunkiem powodzenia tych działań jest jednak zaistnienie powszechnej świadomości, że główne walory zrzeszania się w PTTK wypływają z samopomocy koleżeńskiej, z posiadania prawa do ubiegania się przez koła o pomoc ze strony wszystkich instytucji bezpośrednio czy pośrednio patronujących turystyce. Cała potężna baza usługowa Towarzystwa stoi w pierwszym rzędzie do dyspozycji członków, ale tą potencjalną możliwość może przekształcić w praktyczną korzyść jedynie osobista aktywność członków, której nikt z zewnątrz nie może zastąpić.

Na tym tle doniosłego znaczenia nabiera sprawa demokracji wewnątrz — organizacyjnej.

W trosce o społeczny charakter Towarzystwa, musimy zdecydowanie przeciwstawić się wszelkim próbom narzucania PTTK form biurokratycznych, jak nadmiernej sprawozdawczości, centralizacji ewidencji, przerostom etatowym itp. W mijającej kadencji Zarząd Główny uczynił wiele dla umocnienia samodzielności działania poszczególnych ogniw organizacyjnych.

W kołach pozostaje dziś 7/12 składki organizacyjnej, pozostała część w oddziałach. Nowy regulamin kół i klubów wraz z instrukcją finansową jasno precyzuje zasady gospodarowania w kole, stwarza duże możliwości różnych form działania.

W gestii zarządów okręgów stworzony został fundusz pomocy oddziałom o stale rosnących środkach. Znacznie wzrosła rola zarządów okręgów, które w 1967 r. dysponowały kwotą 160 mln zł w porównaniu z 139 mln zł w 1964 roku. Okręgi wyposażone zostały w etaty służby technicznej i znaczne kompetencje w zakresie działalności inwestycyjno-remontowej.

Komisje statutowe zostały organizacyjnie silniej związane z zarządami poszczególnych szczebli, w układzie pionowym pozostawiono kwestie merytoryczne, a poprawki do Statutu zakładają dalsze umocnienie ich pozycji.

Gdy chodzi o inne zagadnienia podnoszone nie tyle w dyskusji przedjazdowej, ile często również przez ludzi z poza Towarzystwa mniej zorientowanych w naszych sprawach — to dotyczyły one głównie naszej działalności usługowej i jej roli w życiu Towarzystwa oraz zasad gospodarowania w tej dziedzinie.

Musimy powiedzieć od razu, że bez rozbudowanej funkcji usługowej PTTK nie mogło by tak skutecznie i tak dynamicznie rozwijać swego programu działania. Nie mielibyśmy przede wszystkim praktycznych warunków realizacji naszego programu, musielibyśmy zawęzić działalność Towarzystwa wyłącznie do funkcji propagatorskich. Jesteśmy zatem za stałym rozwojem petetekowskich usług. Z kolei chodzi o miejsce dla turystyki indywidualnej w naszym programie usługowym. Wysuwane w tej mierze żądania, by np. obiekty noclegowe czekały na niespodziewanych gości nie mogą być poważnie traktowane nie tylko ze względów ekonomicznych, lecz także społecznych.

Przy istniejącym deficycie miejsc noclegowych trzymanie pustych obiektów byłoby społecznie niesłuszne. Pozostawiamy 25% miejsc noclegowych w każdym obiekcie do dyspozycji turystów indywidualnych i poza te możliwości pójść nie powinniśmy.

Jednakowo chcemy służyć zaspokojeniu potrzeb turystów indywidualnych jak i grupowych. Dlatego też turystom indywidualnym radzimy, by w szerszym zakresie korzystali z form zorganizowanych jak wczasy turystyczne czy umowne porozumienia z obiektami o rezerwację miejsc.

Zasadnicza możliwość poprawy sytuacji tkwi natomiast w rozbudowie obiektów noclegowych, zwłaszcza typu campingowego, schronów turystycznych i stacji turystycznych oraz schronisk młodzieżowych. W ciągu bieżącego i przyszłego roku zostanie zbudowanych 8 schronów przeważnie w woj. krakowskim. Prezydium ZG uznało, iż mogą one być budowane, a także prowadzone również przez oddziały z poza obszarów górskich.

Gdy zaś chodzi o stacje turystyczne, to stoimy na stanowisku powrotu do formy inwestycyjnego dotowania pierwszego wyposażenia stacji w miejsce stosowanych ostatnio pożyczek.

Poprzez podjęcie budowy typowych schronisk młodzieżowych widzimy spełnienie swych obowiązków wobec rozwoju turystyki młodzieżowej.

Wstępne propozycje naszych planów na tę i następną 5-latkę zakładają m.in. budowę 11 schronisk górskich: nad Morskim Okiem, na Babiej Górze, na Skrzycznem, Lubaniu, na Hali Miziowej, Wołosatem, Przełęczy Krowiarki, Obidze, na Przysłupiu, na Rabem i im. Bronka Czecha.

Chcielibyśmy zbudować 24 domy wycieczkowe w Wiślicy, Busku-Zdroju, Koszalinie, Zakopanem (Stolarczyk), Rytrze, Ojcowie, Bukowinie Tatrzańskiej, Rabsztynie, Zwierzyńcu, Zamościu, Rzeszowie, Ustrzykach Dolnych, Szklarskiej Porębie, Zielonej Górze, Białymstoku, Krynicy Morskiej, Malborku, Łebie, Skarżysku-Kamiennej, Kołobrzegu, Uście, Wieliczce, Wrześni.

Będziemy budować również stacje wodne na szlaku Brdy i na szlaku Lubuskim oraz w Koszłowce,

Zabim Kruku, Darłowie, Węgorzewie, Mikołajkach, Poznaniu, Polańczyku, Skubiance oraz kontynuować rozbudowę Boszkowa i „Lasu” w Warszawie.

W trakcie mijającej kadencji nie udało się nam dokonać przełomu w naszej działalności inwestycyjno-remontowej, choć — zwłaszcza w pracach remontowo-modernizacyjnych — osiągnęliśmy pewne postępy, wykonując roboty za kwotę przekraczającą 51 mln zł.

Nie wolno zapominać, że przecież nasza baza powstawała najczęściej w drodze adaptacji pustych i nieraz zdewastowanych obiektów o różnorodnym przeznaczeniu. Dlatego problem modernizacji tej bazy pozostanie jako ważkie zadanie także na następną kadencję, równoległe do budowy nowych obiektów. Najpoważniejsze zadania mamy do spełnienia w tej mierze na terenie woj. wrocławskiego.

Możemy z pełną odpowiedzialnością stwierdzić, że w mijającej kadencji przygotowane zostało pole do zwiększonej działalności remontowo-inwestycyjnej na następną kadencję.

Warunkiem bardziej zdecydowanego postępu w dziedzinie inwestycyjno-remontowej jest systematyczna pomoc służbie technicznej ze strony zarządów okręgów, a zwłaszcza konsekwentne przestrzeganie dyscypliny inwestycyjnej, począwszy od włączenia do planu jedynie zadań przygotowanych dokumentacyjnie.

Obecnie Zarząd Główny może przekazać okręgom pełną gestię jedynie w zakresie budownictwa campingów i schronów turystycznych, oraz tworzenia stacji turystycznych, rezerwując sobie jedynie prawo opiniowania lokalizacji w tym zakresie.

Wracając do stanu technicznego naszych obiektów określającego standard usług powinniśmy wyjaśnić wszystkim krytykującym, że na dziś sprawę tę rozwiązuje nowa kategoryzacja naszych obiektów, przeprowadzona przez specjalnie powołane komisje państwowe. W rezultacie tej kategoryzacji mamy 15 obiektów I-szej kategorii, 67 II-giej, 82 III-ciej, 19 IV-tej oraz 65 ośrodków turystycznych. Odpowiednio do tych kategorii są określone ceny.

W mijającej kadencji znacznej poprawie uległa sytuacja finansowa Towarzystwa. Uporządkowane zostały sprawy doposażeń obiektów poprzez utworzenia funduszu „1100”. Praktycznie wysokość tej normy okazała się niewystarczająca. Będziemy więc musieli ją podnieść w drodze zwiększenia udziału środków własnych, gdyż na dalsze zwiększenie środków CFTiW nie możemy obecnie liczyć. Gdy chodzi o osiągnięte wyniki finansowe, to uzyskaliśmy je wyłącznie na drodze znacznego zwiększenia obrotów.

Nie podnosiliśmy natomiast cen jednostkowych naszych usług, wręcz przeciwnie, obniżyliśmy np. marżę usług ORT-owskich z 15% do 10% dla imprez młodzieżowych oraz zorganizowanych przez koła PTTK. Szereg obiektów mniejszych przekazujemy w agencję obniżając w ten sposób koszty i poprawiając wyniki finansowe.

W bieżącym roku byliśmy zmuszeni podjąć dwie niepopularne decyzje: podnieść ceny za wypożyczenie sprzętu wobec wprowadzenia zasady amortyzacji w działalności wypożyczalni, przy czym są to ceny państwowe powszechnie obowiązujące. Musieliśmy także zezwolić niektórym oddziałom na zniesienie zniżek w stacjach turystycznych wskutek zaistniałej sytuacji rynkowej, narastającej konkurencji. Na dziś z prawa tego korzysta jedynie oddział w Zakopanem i jesteśmy przekonani, że inne oddziały decyzją taką będą podejmowały jedynie w sytuacjach przymusowych.

W całej naszej działalności ekonomicznej kierujemy się zasadą racjonalnej oszczędnej gospodarki, zmierzającej do uzyskiwania niewielkich nadwyżek, opartej na dostosowaniu kosztów i cen do standardu usług. Nie dążymy natomiast do maksymalizacji zysków w drodze podnoszenia cen do wysokości określonej popytem.

Stale też musimy zwalczać nawet najmniejsze objawy marnotrawstwa i nadużyć, zwiększać nieustannie naszą troskę i zapobiegliwość o powierzony nam majątek.

Materiały zjazdowe prezentują szczegółowo bogaty dorobek całego Towarzystwa, uzyskany w okresie

mijającej kadencji. Jest to przede wszystkim dorobek wielotysięcznej rzeszy działaczy PTTK, owoc ich ofiarnej pracy, twórczej inicjatywy i zapału, u których podłoża leży oddanie sprawom Towarzystwa, szczytnym celem pełnienia służby społecznej na polu krzewienia krajoznawstwa i turystyki.

Prezydium ustępującego Zarządu Głównego w obliczu Walnego Zjazdu wyraża swe najwyższe uznanie i gorące, najserdeczniejsze podziękowanie tym wszystkim Działaczom i Przyjacielom PTTK, którzy

swą rzetelną pracą i społecznym zaangażowaniem przyczynili się do uzyskania tak znacznych efektów.

W społecznym zaangażowaniu działaczy PTTK tkwi gwarancja, że systematycznie i niemniej owocnie będzie realizowany program uchwalony przez obecny Zjazd, program, którego sens i kierunek określa główne hasło „**Konsolidujemy nasze siły dla doskonalenia programu społecznej służby PTTK pod sztandarem krajoznawstwa, jako szkoły socjalistycznego patriotyzmu**”.

- **UPOWSZECHNIENIE TURYSTYKI WŚRÓD MAS PRACUJĄCYCH**
 - **FRONTEM DO MŁODZIEŻY**
 - **ROZWÓJ TURYSTYKI KWALIFIKOWANEJ**
 - **IDEOWO – WYCHOWAWCZA TREŚĆ DZIAŁALNOŚCI PTTK**
- to godny poparcia program Towarzystwa

Przemówienie WŁODZIMIERZA RECZKA — przewodniczącego GKKFiT

Drodzy i Szanowni Towarzysze Delegaci!

W IMIENIU Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki oraz wszystkich przyjaciół turystyki witam serdecznie Wasze obrady.

Minęły kolejne trzy lata działalności Waszej Organizacji w służbie polskiej turystyki. W okresie tym Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze zgromadziło cenny dorobek realizując szeroki program działania ustalony na poprzednim Krajowym Zjeździe Delegatów.

Rozszerzył się wydatnie zasięg oddziaływania Towarzystwa, wzrosła liczba członków i kół, wzbogaceniu uległa Wasza działalność programowa. Wyniki trzyletniego dorobku prezentują w sposób szczególny materiały sprawozdawcze przygotowane na Zjazd.

U podstaw Waszego dorobku legła cenna działalność tysięcy społecznych działaczy oraz pracowników PTTK. Pozwólcie więc, iż korzystając z okazji, przekażę za Waszym pośrednictwem im wszystkim wyrazy wysokiego uznania oraz gratulacje dotychczasowych osiągnięć na polu krzewienia turystyki.

Dzisiaj, bogatsi w doświadczenia, dokonujecie bilansu trzyletniego dorobku, ustalacie program działania na najbliższą przyszłość. Determinują go wzrastające z każdym rokiem społeczne potrzeby w dziedzinie turystyki, wytyczają go kierunki socjalistycznego rozwoju naszego społeczeństwa.

Społeczny sens turystyki w naszym kraju polega na jej powszechności i ludowym charakterze oraz na jej ideowo-wychowawczych funkcjach. Dlatego też podstawowym, wiodącym zadaniem musi być w przyszłości rozwój turystyki wśród mas pracujących, dotarcie z turystyką do tysięcy załóg robotniczych, których udział w ruchu turystycznym jest jeszcze niezadawalający oraz zbliżenie całej młodzieży do ruchu turystycznego.

Dlatego niezbędne jest stałe i uporczywe umacnianie krajoznawczego charakteru turystyki, wydatne wzbogacenie jej funkcji społeczno-wychowawczej. Nasz ruch turystyczny był i jest bowiem ruchem ideowo-zaangażowanym, współdziałającym w pogłębianiu socjalistycznej świadomości społeczeństwa oraz kształtowania patriotycznej postawy młodego pokolenia Polski Ludowej, związanym nierozdzielnie z socjalistycznym rozwojem naszej Ojczyzny.

Wasz Zjazd obraduje w okresie ogólnego wzrostu świadomości społecznej, związanego z ostatnimi wydarzeniami w naszym kraju oraz ożywioną ideową dyskusją, jaka rozwinęła się przed V Zjazdem Partii. „Rozbudowaną aktywność polityczną — mówił tow. Gomułka w swoim 1-Majowym przemówieniu — trzeba przesylić głębią treścią ideową, przekuć w twórcze działanie. Idzie o to, aby rezultatem obec-

nego ożywienia politycznego był wzrost poczucia odpowiedzialności zarówno za sprawy Państwa i narodu, jak i za własny zakład pracy, aby rosła odpowiedzialność każdego za powierzone mu obowiązki, aby umacniała się dyscyplina społeczna, zaufanie i szacunek dla władzy ludowej.”

Oto zadania, którym chcemy służyć wcielając w życie na polu turystyki wskazania naszej Partii. Ich realizacji służyć będzie też działalność Waszego Towarzystwa.

Szanowni Towarzysze Delegaci!

PTTK, kontynuując działalność jego prekursorów ma za sobą historię bez mała stuletnią. Wspaniałe są tradycje Towarzystwa w walce o niepodległość narodową i polską kulturę. Jest czym pochwalić się w okresie międzywojennym, kiedy to Towarzystwo samotnie walczyło o rozwój krajoznawstwa w Polsce. Ciekawe karty w swej historii zapisało Towarzystwo w pierwszych latach władzy ludowej, gdy trzeba było torować drogę turystyce. Ale dopiero ostatnie dziesięciolecie przyniosło PTTK wielki awans społeczny i otworzyło pełne możliwości działania. Turystyka stała się potrzebą mas i obejmuje miliony pracujących i młodzieży.

Powstało wiele nowych organizacji i instytucji pracujących dla potrzeb turystyki. Mimo to wszystkie one zaspakają mniej niż połowę zapotrzebowania na różne turystyczne usługi.

Rosnący ruch turystyczny stanowi przedmiot coraz to większego zainteresowania ze strony naszego socjalistycznego Państwa.

Turystyka rozwija się w Polsce w dwóch formach: socjalnej dofinansowywanej z funduszu spożycia zbiorowego oraz pełnopłatnej, opartej na zasadach handlowych.

Polityka socjalna Państwa w dziedzinie turystyki znajduje wyraz w jego świadczeniach na rzecz Funduszu Wczasów Pracowniczych, dotacji dla organizacji społecznych, w tym PTTK, dofinansowywaniu przez zakłady pracy odczynku pracowników, pomocy rad narodowych w budowie i eksploatacji ośrodków wypoczynku świątecznego. Potwierdzeniem tej polityki jest ujęcie działalności turystyki jako elementu w dziedzinie socjalnej zadań Narodowego Planu Gospodarczego.

Chciałbym w tym miejscu jeszcze raz podkreślić, iż pomoc Państwa w rozwoju różnego rodzaju form turystyki socjalnej ulega rok rocznie zwiększeniu. Byliśmy — czemu wyraz dało Plenum GKKFiT w grudniu ub.r. — i jesteśmy za stałym zwiększaniem tej pomocy, w tym oczywiście dla Waszej zaśluzonej organizacji.

Podkreślając zakres i wagę tej pomocy, wynikającej z funkcji Państwa socjalistycznego należy równocześnie stwierdzić, iż z konieczności jest ona limitowana. Pomoc Państwa determinowana jest bowiem jego realnymi możliwościami. Określają one wielkość dochodu narodowego, zwłaszcza zaś część tego dochodu przeznaczoną na spożycie zbiorowe. W tej sytuacji z pomocy tej może skorzystać tylko część społeczeństwa i tylko w dziedzinie niektórych form turystyki.

Jeżeli uwzględnimy dynamiczny wzrost ruchu turystycznego w naszym kraju i związany z nim popyt na usługi turystyczne, to poważnego znaczenia nabiera problem rozszerzenia wachlarza usług świadczonych w oparciu o zasady rachunku ekonomicznego. Tak więc nie ma i nie może być sprzeczności pomiędzy rozwojem usług świadczonych w ramach turystyki socjalnej i pełnodpłatnej, gdyż wszystkie te usługi razem wzięte nie zaspakajają jeszcze w pełni wzrastających potrzeb.

Równoległe rozwijanie turystyki socjalnej i pełnodpłatnych usług turystycznych sprzyja aktywizacji gospodarczej poszczególnych regionów i miejscowości turystyczno-wypoczynkowych przynosi wzrost dochodów ludności oraz gospodarce społecznej. Na wagę problemu wskazuje fakt, iż roczne wydatki ludności na turystykę stanowią już ponad 6% całego funduszu płac.

Troszcząc się o rozwój gospodarczy turystyki, realizowaliśmy konsekwentnie uchwałę IV Zjazdu Partii, która zaleciła „rozwinąć działalność turystyczną, szczególnie w formie odpłatnych usług turystycznych, wykorzystując w tym celu planową rozbudowę urządzeń noclegowych, gastronomicznych, komunikacyjnych i rozrywkowych”. Działalność ta w okresie ostatnich lat przyniosła znaczne efekty; stanowią one część składową ogólnego dorobku turystyki, który podsumowujemy przed V Zjazdem naszej Partii.

Tu należy podkreślić znaczny wzrost różnorodnych usług turystycznych, świadczonych w ramach turystyki socjalnej jak i w pełni odpłatnych. Świadczy o tym najlepiej fakt, iż krajowy ruch turystyczny objął w 1967 r. 56 mln statystycznych osób, które uczestniczyły w różnych formach turystyki. W porównaniu z 1960 r. nastąpił więc wzrost o 140 proc.

Na specjalne podkreślenie zasługuje dynamika rozwoju różnych form wypoczynku świątecznego. Dalsze kierunki działania w tym zakresie ustaliła — jak wiadomo — wspólna uchwała Prezydium CRZZ i GKKFiT w kwietniu br.

W świetle przytoczonych danych — zapewnienie obsługi krajowego ruchu turystycznego było i jest zadaniem niezmiernie trudnym i skomplikowanym. Zadanie to — nie umniejszając występującym jeszcze licznych niedomogań — mogło być realizowane wyłącznie dzięki stworzeniu szerokiego systemu usług świadczonych turystom. Ważna rola przypada tutaj — obok działalności Waszej Organizacji, Zrzeszeniu LZS, Polskiemu Związkowi Motorowemu oraz innym organizacjom społecznym działającym w zakresie turystyki, radom narodowym oraz przedsiębiorstwom turystycznym.

W okresie ostatnich trzech lat GKKFiT przy współdziałaniu innych zainteresowanych organów państwowych, a także rady narodowe oraz terenowe komitety kultury fizycznej i turystyki podjęły liczne starania zmierzające do stworzenia dogodniejszych warunków dla usprawnienia turystyki. Pomogły one także rozwojowi Waszej organizacji.

Spśród wielu przedsięwzięć natury organizacyjnej, prawnej i ekonomicznej przykładowo wymienię:

- stworzenie systemu przygotowań do sezonów turystycznych oraz kontroli ich przebiegu przez prezydium rad narodowych;
- utworzenie komisji międzyresortowych do spraw sanitarnego zabezpieczenia ruchu turystycznego, turystyki zagranicznej, powiązania działalności kulturalnej z potrzebami ruchu turystycznego oraz koordynacji handlu i gastronomii z potrzebami turystyki;
- stworzenie dogodnych podstaw prawnych dla rozwoju wynajmu prywatnych pokoi gościnnych oraz wydawania posiłków domowych;

- stworzenie również dogodnych podstaw prawnych dla rozwoju systemu agencyjnego w zakresie dotyczącym małych zakładów gastronomicznych, hotelarskich i campingów, jak również stacji benzynowych i wypożyczalni sprzętu turystycznego
- ustalenie jednolitych zasad klasyfikacji zakładów hotelarskich oraz zaliczenia ich do poszczególnych kategorii.

W zakresie bezpośrednio dotyczącym PTTK można — również przykładowo — podkreślić utworzenie w 1965 r. funduszu przeznaczony na remonty bazy materialnej PTTK, znanego pod nazwą „fundusz 1100”, który w latach 1965-67 zasilony został kwotą ponad 54 mln zł ze środków Centralnego Funduszu Turystyki i Wypoczynku. Ustalono także zasady organizacyjne i finansowe uruchomienia nowych i doposażenia istniejących wypożyczalni sprzętu sportowego i turystycznego PTTK; na ten cel przyznaliśmy dotację 27 mln zł. Wydatnej poprawie, bo aż o 50% uległy również płace pracowników etatowych PTTK.

W okresie ostatnich lat podjęte zostały nadto liczne prace w zakresie dalszego zagospodarowania turystycznego kraju. Do nich należy w szczególności zaliczyć:

- podjęcie budowy, modernizacji i remontów wielu obiektów i urządzeń turystyczno-wypoczynkowych ze środków Centralnego Funduszu Turystyki i Wypoczynku;
- opracowanie planu zagospodarowania turystycznego Polski, który wytyczył główne kierunki i zasady w tym zakresie;
- powołanie Zakładu Zagospodarowania Turystycznego.

Istotny wpływ na podniesienie poziomu obsługi ruchu turystycznego miało także szkolenie i doszkalanie kadr turystycznych, na dwuletnich zaocznych studiach turystyki i hotelarstwa, na kursach przewodników turystycznych oraz pilotów wycieczek zagranicznych.

Oto, bynajmniej nie pełny, obraz szerokiego frontu prac mającego na celu stwarzanie coraz dogodniejszych warunków uprawiania turystyki w naszym kraju. Na froncie tym każdy organizator i propagator turystyki znajduje i znajdować będzie gorące przyjęcie i tyle zadań, ile zechce i będzie mógł udźwignąć. Z tym większą uwagą władze państwowe oczekują wyników Waszych obrad, które służyć będą z pewnością umocnieniu i rozszerzeniu tego frontu. Zadaniem organów państwowych, a szczególnie GKKFiT i terenowych komitetów jest bowiem stworzyć dogodne warunki dla działalności turystycznej, udzielać tej działalności poparcia i koordynować ją. Państwo ustala zatem ramy, które wypełnia bezpośrednio działalnością społeczny ruch oraz przemysł turystyczny.

Szanowni Towarzysze Delegaci!

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze od dawna posiada wysoką rangę w ruchu turystycznym oraz cieszy się zasłużoną sympatią społeczeństwa. Szczególnie miło mi to stwierdzić, gdyż osobiście czuję się silnie związany z PTTK, w rozwoju którego współdziałałam przez wiele lat.

Międzyzjazdowy dorobek wskazuje, iż znajdujecie się na słusznej drodze zmierzającej do coraz szerszego upowszechnienia turystyki. Już dzisiaj różnego rodzaju wycieczki i imprezy organizowane przez PTTK gromadzą rocznie prawie 20% ogółu ich uczestników w Polsce. Przyjęliście przy tym słuszny kierunek realizacji programu masowej turystyki w ścisłym współdziałaniu ze związkami zawodowymi i organizacjami młodzieżowymi, wykonując funkcje ich wyspecjalizowanej organizacji.

W okresie sprawozdawczym PTTK było inicjatorem i organizatorem wielu masowych imprez turystycznych, imprez ciekawych i pożytecznych, które zyskały sobie szeroką popularność.

Imponujące osiągnięcia uzyskaliście na polu turystyki kwalifikowanej, która wzrosła o 260%. Jest to prawie wyłączna domena Waszej organizacji.

Ostatnie trzy lata przyniosły też cenne osiągnięcia na innych odcinkach Waszej statutowej działalności: w dziedzinie szkolenia przewodników, przewodników i instruktorów turystyki kwalifikowanej oraz organizatorów turystyki; w zakresie ochrony zabytków kultury i ochrony przyrody; na polu ratownictwa górskiego i w dziedzinie PTTK-owskiej turystyki zagranicznej.

Na szczególne jednak podkreślenie w zakresie Waszej statutowo-programowej działalności w okresie sprawozdawczym zasługuje pogłębienie pracy ideowo-wychowawczej, nasycenie współczesnymi treściami krajoznawczymi programów imprez turystycznych, krzewienie rzetelnej wiedzy o naszym, budującym socjalizm, kraju.

W okresie sprawozdawczym umocniliście i rozszerzyliście także swój stan posiadania w zakresie bazy materialnej. PTTK jest dzisiaj poważnym oferentem usług turystycznych, stanowi silny organizm gospodarczy.

Doceniając w pełni Waszą działalność programową i usługową wspieraliśmy ją w miarę naszych możliwości. Była to z pewnością pomoc niemała, wyrażająca się w trzech latach 1965—1967 kwotą 210 mln zł, w tym około 60 mln zł na działalność programową oraz ponad 150 mln zł na cele inwestycyjno-remontowe.

Wśród innych ważniejszych decyzji i posunięć Państwa, które w istotnym stopniu przyczyniły się do rozwoju Towarzystwa, możnaby wymienić przyznanie PTTK 100 autokarów i 50 innych środków transportu. Jest to wprawdzie niewiele, ale bardzo wiele w stosunku do naszych możliwości.

Chciałbym z okazji Zjazdu z naszego zaskórniaka ofiarować Wam dwa „Jelcze”.

Jeżeli dziś wskazujemy na wzrost środków oddawanych do dyspozycji Towarzystwa, to czynimy to w przeświadczeniu, że majątek Towarzystwa rozszerzony dzięki pomocy Państwa, czyni realny postulat stopniowego zwiększenia samodzielności eksploatacyjnej Towarzystwa.

Rosnący dziś już potężny majątek Towarzystwa, nie obciążony odpisami amortyzacyjnymi i przywileje podatkowe ułatwiają proces ekonomicznego umacniania Towarzystwa. Moim zdaniem zachodzi potrzeba wypracowania długofalowego sięgającego po rok 1975 planu działania w tym zakresie.

Szanowni Towarzysze!

Przed całym ruchem turystycznym stoją dalsze napięte zadania. Realizować je będziemy w okresie ważnych rocznic i wydarzeń. Zbliża się V Zjazd naszej Partii oraz jubileusz 25-lecia Polski Ludowej, trwają przygotowania do uroczystości kopernikowskich. Zbliżają się uroczystości jubileuszowe z okazji 100-lecia polskiej turystyki, w których istotna i wielka rola przypadnie Waszej organizacji, szczególnie zasłużonej w historii polskiej turystyki.

Wasz program dalszego działania, którego zarys prezentują tezy zjazdowe, stanowić będzie ważne ogniwo w całokształcie poczynań na polu turystyki. Dlatego też pozwólcie, iż programowi temu — kończąc swe wystąpienie, poświęcę nieco uwagi.

Przede wszystkim pragnę podkreślić, iż główne kierunki programowe określone w referacie wygłoszonym przez prezesa Piotra Gajewskiego, spotykają się z poparciem GKKFiT. Pokrywają się one przy tym z uchwałami Plenum naszego Komitetu i pokrywają się w sposób istotny z rozwojem turystyki jako całości w naszym kraju.

Chciałbym jednak szczególnie mocno zaakcentować potrzebę wzmocnienia przez Waszą organizację ofensywy w 4-ch kierunkach.

1. Upowszechniania turystyki wśród szerokiej rzeszy mas pracujących, zwłaszcza zaś klasy robotniczej. Realizacja tego zadania wymaga pełnego zaangażowania aktywów PTTK oraz sięgnięcia do działaczy Zw. Zawodowych i ZMS.

2. Drugi kierunek określa hasło „Frontem do młodzieży”. W tym zakresie niezbędna jest pełna realizacja zadań określonych przez Komisję KC PZPR do spraw młodzieży. Jest to — jak pamiętamy — uchwała zmierzająca do otwarcia szerzej drzwi do wszystkich naszych organizacji młodzieżowych i ułatwianie aktywizacji młodzieży.

3. Trzeci kierunek — to dalszy rozwój turystyki kwalifikowanej kształtującej nawyki uprawiania turystyki społecznie najbardziej użytecznej zarówno ze względów zdrowotnych, jak i wychowawczych, przygotowującej szerokie rzesze do pracy i obrony naszej Ludowej Ojczyzny.

4. Czwarty kierunek — to stałe i uporeczywe nasycanie treścią ideowo-wychowawczą Waszej działalności, Towarzysze B. Jaszczuk dał tu pewne wytyczne, które na pewno będziemy starali się wspólnymi siłami w tej kadencji realizować.

Chciałbym dodatkowo zwrócić Waszą uwagę na wzrastającą rolę rad narodowych w dziedzinie turystyki i związaną z tym potrzebę coraz ściślejszego współdziałania z nimi ogniw terenowych Waszego Towarzystwa, a w szczególności zarządów okręgów i oddziałów PTTK. Ta platforma współdziałania stanowi w moim przekonaniu nieodzowny warunek dalszego wydatnego wzrostu Waszej organizacji.

Niezbędne jest także zwracanie uwagi na problemy gospodarności oraz organizacji i zarządzania. Racjonalne i oszczędne gospodarowanie umożliwi bowiem osiągnięcie znacznie lepszych rezultatów, a tym samym rozszerzenie działalności statutowej. Dyskusja zjazdowa wzbogaci niewątpliwie Wasz program dalszego działania i uzbroi Was do dalszej działalności. Chciałbym w związku z tym zapewnić Was, że wszystkie realne postulaty Towarzystwa zostaną uważnie rozpatrzone i tam gdzie tylko będzie istniała możliwość załatwienia.

Szanowni Towarzysze Delegaci! VII Zjazd Waszej organizacji obraduje pod hasłem konsolidacji sił PTTK jako szkoły socjalistycznego patriotyzmu. Życzę Wam z całego serca jak najpełniejszej realizacji tego pięknego hasła.

Tysiące rzesz robotników i młodzieży czekają na Was. Dotrzyjcie do nich rozwijając turystykę, umacniając miłość do ojczystego kraju, jego historii i kultury oraz pogłębiając patriotyczny stosunek do socjalistycznego budownictwa w Polsce Ludowej.

SUKCESY TOWARZYSTWA, SUKCESAMI ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Przemówienie WIESŁAWA KOSA — sekretarza CRZZ

Drodzy Towarzysze Delegaci!

POZWÓLCIE, że na wstępie przekażę Wam i na Wasze ręce wszystkim członkom i działaczom Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego najserdeczniejsze pozdrowienia od Centralnej Rady Związków Zawodowych, od jej przewodniczącego — tow. Ignacego Logi-Sowińskiego.

Organizacja PTTK-owska przychodzi na swój VII Walny Zjazd z wielkim dorobkiem programowym i organizacyjnym, świadczącym o wysokim społecznym zaangażowaniu, dynamicznej i ofiarnej pracy działaczy, kierownictwa Towarzystwa i jego ogniw terenowych.

Na wielu odcinkach pracy krajoznawczo-turystycznej działamy wspólnie. Ruch zawodowy, ogniwa związkowe, rady zakładowe, Krajowa i Wojewódzkie Rady Ogólnozwiązkowej Federacji Sportu, Wychowania Fizycznego i Turystyki, związki branżowe uznały PTTK za specjalistyczną organizację realizującą program związków zawodowych w dziedzinie turystyki i aktywnego wypoczynku.

W myśl tego generalnego ustalenia, związki zawodowe tworzą warunki, współdziałając i udzielając pomocy i poparcia dla rozwoju PTTK i jego działalności.

Dlatego, Drodzy Towarzysze, razem z Wami cieszy-

my się z sukcesów Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego widząc w nich część naszych wysiłków i wspólny trud włożony dla dobra ludzi pracy i młodzieży Polski Ludowej.

Ubiegłe 3 lata szczególnie obfitowały we wspólne działania i akcje. Pamiętamy imprezy 1000-lecia. Jezesze na świeżo wspominamy Ogólnopolski Konkurs Krajoznawczo-Turystyczny „Przez X Wieków Polski”, który tak dobitnie potwierdził racjonalność i skuteczność działania w modelu społecznej współpracy związków zawodowych, organizacji młodzieżowych, działaczy turystycznych w Wojsku Polskim i PTTK. Główną rolę programową i organizacyjną w Konkursie odegrało PTTK, stąd też CRZZ opowiedziało się za przejęciem dorobku konkursu przez Towarzystwo w tym także dorobku materialnego w postaci wypożyczalni sprzętu turystycznego na sumę 27 milionów złotych...

Idea rajdów leninowskich znalazła swój szczególny wyraz w szeslorocznym rajdzie międzynarodowym pod auspicjami 50-tej rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. Z tej idei zrodził się czyn — budowa schroniska im. Lenina na Markowych Szczawinach. W ten właśnie sposób, wychowawczy, ideowy charakter społecznych inicjatyw turystycznych materializuje się, tworząc także trwałe dorobek, podstawę do dalszego rozwoju ruchu krajoznawczo-turystycznego.

Wraz z konkretnymi akcjami, krzepło i doskonaliło się nasze współdziałanie. Kolejne 3 konferencje w Tardzie pozwoliły na wypracowanie szerokiego programu organizacji turystyki wśród pracujących młodzieży. Zostały określone także formy i metody realizacji tego programu.

W wynikach pracy PTTK podanych szczegółowo w sprawozdaniu znajdujemy potwierdzenie przyjętego programu.

Centralna Rada Związków Zawodowych będzie udzielała nadal poparcia i pomocy Polskiemu Towarzystwu Turystyczno-Krajoznawczemu w doskonaleniu i rozwoju jego społecznie użytecznej zaangażowanej ideowo działalności. Będziemy tworzyć polityczne i materialne warunki dla działalności PTTK w zakładach pracy. Kontynuować będziemy współdziałanie we wspólnej organizacji i finansowaniu imprez turystycznych i szkolenia.

Uważamy za słuszne, aby zarządy kół PTTK spełniały rolę specjalistycznej komisji rad zakładowych. Wspólnie rozwijać będziemy zwyczaj odbywania w zakładach pracy dorocznych zakładowych konferencji kultury fizycznej i turystyki pod egidą rady zakładowej z udziałem zarządów kół ZMS i PTTK, ogniw TKKF oraz klubów sportowych. W ten sposób dobry skuteczny obyczaj współpracy na szczeblu centralnym i wojewódzkim rozwinięty zostanie w zakładzie pracy.

Solidaryzując się z treścią referatu programowego wygłoszonego przez prezesa PTTK — Piotra Gajewskiego chcę nawiazać do użytego w referacie stwierdzenia, „iż znaczna część robotników i młodzieży nie korzysta jeszcze z dobrodziejstw turystyki!”.

To prawda — jest tu jeszcze wielkie pole do działania.

Imponujące liczby statystycznych uczestników ruchu turystycznego, zsumowane w skali państwowej, pozwalają na ocenę dorobku polskiej turystyki — zwłaszcza tempa rozwoju, zasięgu jej oddziaływania.

Poważną część dorobku zapisało na swoim koncie PTTK. Rozwój działalności PTTK na tle wyników krajowych charakteryzuje się najwyższym tempem. Trzy lata temu działało w zakładach pracy 3.000 kół PTTK, dzisiaj liczba ta sięga 4.000.

Widząc w PTTK głównego organizatora turystyki wśród załóg pracowniczych, uzmysłowić musimy sobie jednakże, że na koła i oddziały zakładowe PTTK czeka w Polsce jeszcze wiele zakładów pracy liczących ponad 200 osób załogi.

Stały dynamiczny rozwój ruchu turystycznego stawia wobec organizatorów turystyki konieczność systematycznego doskonalenia programu działalności rozszerzenia odpowiednich usług, usprawnienia modelu organizacyjnego. Do podstawowych spraw w tym zakresie ustosunkował się w ubiegłym roku

VI Kongres Związków Zawodowych. Wiele cennych postulatów wnieśli działacze turystyczni obradujący w ramach kongresowej Komisji Wychowania Fizycznego, Sportu, Turystyki i Wypoczynku po pracy.

Stoi przed nami, Towarzysze, trudne i złożone zadanie opracowania generalnego programu działania w kierunku racjonalnego zagospodarowania czasu wolnego ludzi pracy. Problem ten nabiera szczególnej wagi w świetle przyjęcia przez VI Kongres Związków Zawodowych postulatu i perspektyw skrócenia czasu pracy oraz w obliczu stałego wzrostu zapotrzebowania społecznego na zorganizowany wypoczynek po pracy, głównie wypoczynek sobotnio-niedzielny.

Mówi o tym szczegółowo ostatnia uchwała Prezydium Centralnej Rady Związków Zawodowych i Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki w sprawie poprawy warunków wypoczynku po pracy. Wspomniał o tym zresztą również tow. Reczek...

Liczymy na to, że PTTK dobrze przyczyni się do wypełnienia pożyteczną treścią czasu wolnego robotników i wszystkich ludzi pracy oraz uczącej się młodzieży. Jednocześnie na pewno konieczny jest jakiś dalszy proces umocnienia tego współdziałania z radami narodowymi, z komisjami GKKFiT, umacniania tego społecznego frontu działania, który może jeszcze dać w ten sposób lepsze rezultaty w zakresie dalszego upowszechnienia turystyki i krajoznawstwa.

Wyrażam również opinię, że właśnie PTTK powinno przyjąć wiodącą rolę w przygotowaniu obchodu 100-lecia polskiej turystyki. Nałożenie na PTTK szerokie i odpowiedzialne zadania upoważnia tym samym do wysuwania postulatów pod adresem władz państwowych i społecznych. Pragnę oświadczyć Towarzyszom, że Towarzystwo może liczyć ze strony CRZZ i wszystkich związków zawodowych na poparcie słusznych wniosków i postulatów zmierzających do dalszego rozwoju krajoznawstwa i turystyki w naszym kraju.

Tezy zjazdowe i referat programowy uwypuklają szczególnie problemy treści ideowej turystyki, krajoznawstwa i sprawy młodzieży. Te dwa problemy bowiem nabierają w aktualnej rzeczywistości znaczenia o niezmiernej wadze...

Wydarzenia marcowe w naszym kraju dowiodły istnienia braków w systemie wychowawczym naszej młodzieży. Wnioski wynikające z oceny tych wydarzeń dotyczą i naszego ruchu. W turystyce nasyconej treściami krajoznawczymi upatrujemy niesłychanie komunikatywną rolę wychowawczego oddziaływania patriotycznego. Poprzez szerokie włączenie do programu krajoznawstwa tematyki społecznej, rocznic i szlaków walk o wyzwolenie społeczne i narodowe, walk ludowego Wojska Polskiego i ruchu oporu w ostatniej wojnie, przez eksponowanie dorobku budownictwa socjalistycznego w Polsce, ukazywanie przemian zachodzących w kraju w ciągu ostatniego ćwierćwiecza kształtujemy socjalistyczną świadomość ludzi uczestniczących w ruchu turystycznym. Atrakcyjność turystyki dla młodzieży jest oczywista. Ten zdrowy pęd do poznawania własnego kraju odpowiednio stosowany i podbudowany naszym programem może i powinien być w pełni wykorzystany jako jedna z form kompleksowego kształcenia młodzieży i wychowania jej na ofiarnych, pełnowartościowych obywateli naszej socjalistycznej Ojczyzny.

W wypełnianiu przez PTTK tej niezwykle doniosłej misji decydującą rolę odgrywają społeczni działacze Towarzystwa — w tym głównie związkowcy i członkowie organizacji młodzieżowych. Ich pełna poświęcenia ofiarna praca, ich zaangażowanie ideowe jest i będzie najpełniejszym gwarantem dalszego prawidłowego rozwoju Towarzystwa i wypełniania przez nie szczytnych społeczno-wychowawczych zadań.

Dlatego też związki zawodowe otaczać będą aktywnie Towarzystwa należnym szacunkiem, opieką i okazywać mu w pracy szeroką pomoc.

Przyjmijcie, Towarzysze Delegaci, od Centralnej Rady Związków Zawodowych i całego ruchu zawodowego serdeczne podziękowanie za trud i osiągnięcia Waszego Towarzystwa oraz życzenia dalszych sukcesów i zadowolenia w pracy.

Życzę Zjazdowi w imieniu władz związkowych i moim własnym konstruktywnych, owocnych obrad.

KIERUNKI DZIAŁANIA: • młodzież robotnicza • miejsce zamieszkania

Z przemówienia ANDRZEJA MAJKOWSKIEGO — sekretarza ZG ZMS

Na wstępie swojej wypowiedzi mówca serdecznie pozdrowił delegatów Zjazdu od ponad milionowej rzeszy członków ZMS. Powiedział on m.in.:

„...Jako Związek Młodzieży Socjalistycznej szczególnie zainteresowani jesteście problemami, które poruszane będą na Zjeździe...

Współdziałanie naszych organizacji datuje się od 1964 r. kiedy to między ZG ZMS i ZG PTTK podpisane zostało porozumienie o współpracy. Kolejnymi etapami pogłębiania współpracy były narady w Tardzie. Stworzone tam warunki dla wspólnej wymiany doświadczeń oraz omówienie zasad współdziałania, dokonanie podziału odpowiedzialności, stało się podwalinami bardzo konkretnego planu działania wszystkich instancji Związków Zawodowych, ZMS, PTTK i TKKF.

Wnioski z tych narad wzbogaciły uchwałami VI Kongresu Zw. Zaw. pozwoliły na stworzenie planów perspektywicznej działalności na rzecz turystyki oraz wychowania fizycznego szczególnie wśród młodzieży pracującej, a ustalone zasady współdziałania pomiędzy CRZZ, ZMS, PTTK i TKKF — gwarantują powodzenie wspólnie podejmowanym akcjom i inicjatywom...

...Praktyczna realizacja zasad współdziałania wskazuje, że o ile na szczeblu centralnym i wojewódzkim współpraca ta jest dobra, to nadal w części powiatów, za-

kładów pracy słyszymy narzekanie na brak koordynacji poczynań.

Dowodzi to, że słuszna idea porozumienia nie jest jeszcze należycie rozumiana, szczególnie tam, gdzie nam o to najwięcej chodzi — w zakładach pracy i miejscu zamieszkania.

W naszej codziennej działalności nie ograniczamy się do powyższego stwierdzenia, lecz staramy się wyrabiać u naszych działaczy w terenie poczucie odpowiedzialności za właściwy klimat współpracy między ZMS i PTTK, przekonanie, że tylko konkretna współpraca może dać efekty.

...Na IV Zjeździe ZMS ustaliliśmy, iż nie będziemy tworzyć oddzielnej, własnej organizacji ruchu sportowo-turystycznego...

...ZMS widzi rozwój współdziałania z PTTK w następujących kierunkach:

— zapewniając równomierny rozwój turystyki w poszczególnych środowiskach młodzieży, szczególną uwagę należałoby skupić na aktywizację środowiska młodzieży pracującej w masowym uprawianiu turystyki. W związku z tym należałoby konsekwentnie doprowadzić do powstania młodzieżowych kół PTTK lub SKKT w każdym zakładzie pracy, w każdej szkole przyzakładowej lub międzyzakładowej, w każdym hotelu robotniczym, zapewnić wspólnie ze Zw. Zawodowymi poparcie zakładów pracy dla rozwoju turystyki w tych ośrodkach. Zakładom, w których mło-

dzie stanowi znaczną część załogi, okazywać pomoc w rozwijaniu turystyki, poprzez kierowanie do działalności w tych zakładach wybitnych działaczy turystycznych i poprzez prowadzenie na ich terenie intensywnego szkolenia aktywu turystycznego, w pozostałych zakładach pracy należy dążyć do ogarnięcia działalnością turystyczną większej liczby młodzieży, m.in. szkół młodzieżowych organizatorów spośród różnych kolektywów młodzieży, np. brygad młodzieżowych itp.

...Chcemy zainicjować akcję zwiedzania przez młodzież studencką zakładów pracy, zaznajamiania z problematyką tych zakładów, z warunkami przyszłej pracy.

W zakresie organizacyjnym chcemy dążyć do zwiększania członkostwa PTTK wśród młodzieży ZMS-owskiej, do zapewnienia aktywnego udziału członków ZMS w działalności wszystkich jednostek organizacyjnych PTTK, wspólnie propagować zdobywanie „Młodzieżowej Odznaki Turystycznej”...

...Za pilną uważamy potrzebę naszego działania w miejscu zamieszkania... W interesie zarówno ZMS jak i PTTK leży wyjście naprzeciw określonym potrzebom społecznym w postaci stworzenia ułatwień organizacyjnych sprzyjających, a niejednokrotnie umożliwiających działalność w miejscu zamieszkania... Związek Młodzieży Socjalistycznej będzie starał się o wytworzenie właściwego klimatu dla działalności PTTK.

TURYSTYKA POMAGA W PATRIOTYCZNYM WYCHOWANIU ŻOŁNIERZY

Z przemówienia Zastępcy Szefa Głównego Zarządu Politycznego Wojska Polskiego
generała brygady ZBIGNIEWA SZYDŁOWSKIEGO

....Towarzysze!

W okresie od poprzedniego Wąskiego Zjazdu minęły zaledwie 3 lata. Okres wydawałoby się niedługi, a jednakże bogaty w wydarzenia i dorobek. W ciągu tego krótkiego czasu nastąpiła zasadnicza zmiana zasięgu działalności Towarzystwa, czego my wojskowi możemy dać przekonujące świadectwo. Jeszcze na poprzednim Zjeździe słowo turystyka w wojsku było pojęciem raczej ekskluzywnym i znanym ograniczonemu kręgowi ludzi w mundurach. Obecnie z radością mogą poinformować Zjazd, że dokonaliśmy istotnego przełomu w tym zakresie. Dzisiaj w wojsku szeroko działają koła PTTK, spełniając

niebagatelną funkcję społeczną w życiu środowiska wojskowego.

...Stworzyliśmy i tworzymy wojskowe oddziały PTTK aktywne, prężne i organizujące coraz szersze kręgi naszej żołnierskiej społeczności. Ale osiągnięciem najważniejszym jest fakt, że podjęcie turystyki dotarło do żołnierzy służby zasadniczej, że i oni włączeni są do czynnego uprawiania turystyki, czego przykładem zakomitym był konkurs „Przez X Wieków Polski”, w którym uczestniczyło wiele tysięcy żołnierzy i oficerów. Działalności tej wiele życzliwej uwagi poświęca Główny Zarząd Polityczny Wojska Polskiego i Kierownictwo Ministerstwa Obrony Narodowej.

...Uważamy, że działalność tury-

styczna ma istotne znaczenie dla patriotycznego wychowania żołnierzy LWP tj. tej części młodego pokolenia Polski Ludowej, która powołana jest do pełnienia najzaszczytniejszej powinności — obrony naszej Ojczyzny. A jak ważne jest być patriotą swego narodu, swego kraju — niejednokrotnie w naszej historii mieliśmy tego dowody.

...Te najpiękniejsze karty bohaterskiej przeszłości i dzisiaj są natchnieniem w pracy dla całego narodu, dla klasy robotniczej, dla naszej młodzieży.

...Pragnę zapewnić Szanownych Delegatów, że GZP WP okazywać będzie nadal daleko idącą i wszechstronną pomoc Towarzystwu w jego działalności...'

„...Dla nas — działacze ZHP — działalność turystyczno-krajoznawcza jest szczególnie bliska, bowiem dla procesu ideowego i patriotycznego wychowania dzieci i młodzieży turystyka związana ściśle z krajoznawstwem jest świetną płaszczyzną kształtowania zaangażowanych, ideowych, patriotycznych postaw młodzieży. Stąd w programie ZHP bardzo wiele miejsca poświęcono zagadnieniom turystyki i krajoznawstwa.

...Coraz szerzej rozwijamy zainteresowanie naszych drużyn harcerskich zbiorowym członkostwem PTTK... Obok dotychczas kultywowanych treści krajoznawczych typu historycznego, należałoby, szczególnie w pracy z młodzieżą dać więcej ideowości... Trzeba dążyć do wykształcenia organizatorów turystyki, przewodników, którzy swoją wiedzą potrafią bardzo głęboko i w skali szerokiej wpajać młodzieży treści jak najbardziej patriotyczne...

To, co nam najbardziej dolega i czego nam w harcerstwie najbardziej brak — to doświadczenia, wyszkolenych fachowych instruktorów w zakresie turystyki i krajoznawstwa. I w tym zakresie oczekujemy pomocy ze strony wszystkich ogniw PTTK. Wydaje się, że współpraca PTTK i ZHP oraz innych sojuszników, którzy na pewno

się znajdują, może przyczynić się do rozwijania akcji obozownictwa. Możemy np. wytypować szereg terenów przydatnych na biwaki, campingi, obozy, możemy rozwijać tam działalność turystyczną i krajoznawczą. Działalność taka mogłaby być z korzyścią zarówno dla młodzieży, jak i dla dorosłego społeczeństwa korzystającego w różnych okresach roku z możliwości biwakowania, z możliwości rozkładania campingów i obozowania na terenach zielonych. Oczekiwalibyśmy również od PTTK (bo nie jesteśmy organizacją bogatą) pomocy, szczególnie w okresie lata, w udostępnieniu różnego rodzaju sprzętu turystycznego potrzebnego dla organizowania nawet niewielkich wypraw dla młodzieży...

Zjazd winien rzucić hasło rozszerzenia organizacji obozów wędrownych dla młodzieży w oparciu o dobrze przygotowaną kadrę instruktorów, przewodników, organizatorów turystyki. Byłaby to dla nas — dla ZHP — a sądzę, że i dla innych organizacji młodzieżowych rzecz bardzo cenna... Wszyscy dołożymy starań, żeby w instancjach PTTK, a u nas w hufcach, szczeplach i chorągwiach te efekty w zakresie rozwijania i aktywizacji turystyki krajoznawczej wśród młodzieży były o wiele większe”.

MINISTER OŚWIATY I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO DO ZJAZDU PTTK

Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego prof. dr Henryk Jabłoński wystosował do VII Zjazdu Delegatów PTTK pismo, które poniżej zamieszczamy.

„Najserdeczniej dziękuję za łaskawe zaproszenie mnie na VII Walny Zjazd Delegatów PTTK i z wielką przykrością zawiadamiam, że nie będę mógł ze względu na inne, niemożliwe do odłożenia obowiązki, z tego zaproszenia skorzystać.

Fakt ten jest dla mnie tym bardziej przykry, że przywiązuję wielką wagę do współpracy PTTK i szkolnictwa. Ostatnie nasze bezpośrednie uzgodnienia pozwalają wierzyć, że współdziałanie to ma wszelkie szanse poważnego pogłębienia.

Łączę wyrazy jak najbardziej owocnych obrad.”

300 WNIOSKÓW, POSTULATÓW I DEZYDERATÓW

Podczas VII Walnego Zjazdu Delegatów PTTK wybrano Komisję Wnioskową mającą za zadanie przedstawienie Zjazdowi wniosków i dezyderatów przysłanych przez okręgi i oddziały PTTK oraz wyłonionych w oparciu o dyskusję toczącą się w Komisji Problemowej i Ekonomicznej Zjazdu.

W skład Komisji Wnioskowej pod przewodnictwem Tadeusza Rycerskiego (Mazowsze) wchodził: Juliusz Braun (Częstochowa), Henryk Ciechanowski (Szczecin), Janusz Grzybowski (Kraków), Włodzimierz Kmiecik (Koszalin), Tadeusz Perkowski (Gdańsk), Jerzy Poniatowski (Gorzów), Wiesław Radomski (Toruń), Tadeusz Radziejewski (Kielce).

Podczas obrad wpłynęło w sumie w formie pisemnej i zgłoszenia z mównicy ponad 350 różnych wniosków, postulatów, dezyderatów i zaleceń.

W oparciu o tezy zjazdowe Zarządu Głównego PTTK i wyniki prac Komisji Zjazdu oraz obrad plenarnych, VII Walny Zjazd Delegatów PTTK uchwalili program działalności Towarzystwa na lata 1968—1972, obowiązujący członków i działaczy PTTK. Jednocześnie Zjazd zobowiązał Zarząd Główny Towarzystwa do stworzenia warunków, niezbędnych dla realizacji tego programu przez ogniwa organizacyjne PTTK.

Równocześnie Zjazd upoważnił plenum ZG do ostatecznego opracowania redakcyjnego i zatwierdzenia końcowej uchwały VII Walnego Zjazdu Delegatów PTTK oraz wniosków i postulatów pod adresem Towarzystwa, władz państwowych i organizacji. Uchwała oraz wnioski i postulaty ukażą się drukiem.

PTTK-owców NIE MOŻE ZABRAKNAĆ!

A P E L

do członków Towarzystwa w sprawie budowy Centrum Zdrowia Dziecka

DZIECI polskie lat okupacji. Dzieci tragicznie pozbawione matek i ojców, zamordowanych w obozach koncentracyjnych i rozstrzelanych na ulicach miast. Dzieci, które ginęły w bombardowanych domach Warszawy, dzieci wywożone z Zamojszczyzny. Dzieci które musiano do zapomnienia o kraju rodzinnym i pozbawione polskości. Dzieci ofiar faszyzmu hitlerowskiego.

Dzieci bohaterskie, niepomne niebezpieczeństwa, rzucające butelkami z benzyną na hitlerowskie czołgi. Dzieci — łącznicy, sanitariusze, żołnierze w hełmach spadających na oczy, z karabinami większymi niż one. Dzieci pozbawione uśmiechu dzieciństwa.

Tym dzieciom szlachetnym, męczeńskim, ofiarnym aż do daniny krwi — mamy postawić pomnik. Pomnik, który upamiętni tragiczne losy polskiego dziecka w latach okupacji hitlerowskiej. Będzie to pomnik szczególny — Centrum Zdrowia Dziecka. W jego tworzeniu nie może zabraknąć członków i działaczy naszego Towarzystwa, które krzewiąc wśród młodzieży krajoznawstwo i turystykę, poświęca jej wiele społeczno-wychowawczego trudu, budząc i rozwijając miłość do socjalistycznej Ojczyzny.

Gożąco popierając ideę budowy Centrum Zdrowia Dziecka Zarząd Główny wzywa wszystkich członków, działaczy i pracowników Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego do podjęcia akcji zbierania dobrowolnych składek na fundusz budowy pomnika. Zebrane kwoty w kołach, oddziałach, okręgach prosimy przekazać do 30 listopada br na konto Zarządu Głównego w NBP IV O/M Warszawa 1551-9-14060 z zaznaczeniem: Fundusz PTTK na budowę Centrum Zdrowia Dziecka. Łączną kwotę Zarząd Główny w imieniu wszystkich zrzeszonych w PTTK przekazuje w grudniu br. na konto Społecznego Funduszu Budowy Centrum Zdrowia Dziecka.

REZOLUCJA VII WZD PTTK

w sprawie obchodów 100-lecia polskiej turystyki
i 500-lecia urodzin Mikołaja Kopernika

młodzieżowe i społeczne. W tych warunkach inicjatywa i ofiarne fachowa praca działaczy krajoznawczo-turystycznych znalazła szerokie poparcie i możliwości. Działacze ci skupieni początkowo w PTT i PTK, a następnie w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym osiągnęli wyniki, którymi chlubi się dzisiaj nasze Towarzystwo i które stanowią o społecznym ideowym i wychowawczym charakterze polskiej turystyki.

VII Walny Zjazd mając na uwadze potrzebę dalszego umacniania i rozwijania ideowo-wychowawczych treści turystyki uważa obchody XXV-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej za szczególną okazję do upowszechnienia w formach turystycznych wiedzy o Polsce Ludowej, o jej osiągnięciach we wszystkich dziedzinach życia.

VII Walny Zjazd zwraca się do wszystkich członków i działaczy, do zarządów i komisji ogólny organizacyjnych PTTK o szerokie wykorzystanie wszystkich form działalności Towarzystwa, zwłaszcza wśród młodzieży dla poznawania współczesnego obrazu Polski, ukazania wielkości przemian i postępu.

Działalność Towarzystwa w 1969 r. powinna służyć także spopularyzowaniu zdobyczy społecznych społeczeństwa polskiego w okresie 25-lecia. W tym szczególnie osiągnąć w dziedzinie wypoczynku i turystyki.

Rezolucję o udziale naszym w obchodach 25-lecia PRL podejmujemy w chwili, gdy po wydarzeniach marcowych w całym kraju trwa ożywiony proces mobilizacji politycznej jednoczącej cały naród wokół stanowiska Partii, wyrażonego przez I Sekretarza Komitetu Centralnego PZPR — tow. Władysława Gomułkę, wypróbowanego przywódcę Partii i Narodu.

Jedność społeczeństwa z Partią, wyraża się także powszechnym udziałem ludzi pracy i młodzieży w podejmowaniu czynów społecznych dla uczczenia V Zjazdu PZPR.

VII WZD włączając się w ten masowy, ofiarny, patriotyczny nurt społecznego zaangażowania apeluje do członków i działaczy Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego o wzmocnienie działalności społecznej, o podejmowanie zbiorowych i indywidualnych czynów na cześć V Zjazdu Partii.

VII Walny Zjazd Delegatów wyraża przekonanie, że w realizacji tegorocznego programu i przyszłorocznych obchodów XXV-lecia PRL działacze naszego Towarzystwa wykażą swe społeczno-polityczne zaangażowanie, a imprezy PTTK staną się manifestacją dokumentującą przywiązanie do władzy ludowej, naszej Partii i socjalizmu.

VII Walny Zjazd zobowiązuje Zarząd Główny do opracowania szczegółowego programu udziału PTTK w obchodach XXV-lecia PRL i ogłoszenia go w bieżącym roku.

W ROKU 1973 przypada setna rocznica powstania pierwszej w Polsce i jednej z pierwszych na świecie społecznej organizacji turystycznej — Towarzystwa Tatrzańskiego.

Powstałe w zaborze austriackim, w latach niewoli narodowej stowarzyszenie działające w Polsce Niepodległej pod nazwą Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego zrodziło się z głębokiego umiłowania ojczyzny, z potrzeby udostępnienia wszechstronnych jej walorów oraz z troski o zachowanie dla przyszłych pokoleń wartości przyrodniczych i kulturowych, z chęci aktywnego współczestnictwa w rozwoju górskich regionów.

Patriotyczną ideę poznawania piękna kraju ojczystego krzewiło w zaborze rosyjskim Polskie Towarzystwo Krajoznawcze powstałe w 1906 r.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze — spadkobierca patriotycznych tradycji oraz bogatego dorobku PTT i PTK oraz innych towarzystw turystycznych kontynuator ich dzieła w warunkach Polski Ludowej pragnie nadać obchodom związanym z jubileuszem polskiej turystyki, szczególnie uroczysty charakter i wysoką rangę.

Zbliżający się jubileusz będzie okazją nie tylko do retrospektywnego spojrzenia w przyszłość, lecz także do podsumowania i ukazania osiągnięć turystyki w okresie Polski Ludowej, dzięki której uprawianie turystyki stało się potrzebą społeczną milionów, a jej zaspokojenie jest coraz bardziej powszechne.

Od jubileuszu 100-lecia polskiej turystyki dzieli nas okres 5 lat. Jest to okres dostatecznie długi do wykonania niezbędnych przygotowań, które winny przebiegać równolegle w dziedzinie zagospodarowania turystycznego, wydawnictw i propagandy, krajowych imprez masowych i kontaktów zagranicznych.

Setna rocznica zorganizowanej turystyki w Polsce będzie okazją nie tylko do uhonorowania ludzi zasłużonych, lecz także do naukowego opracowania i analizy etapów rozwoju turystyki w Polsce na tle warunków społeczno-politycznych, do spopularyzowania związanych z tym problemów, a także koncentracji wysiłków nad zagospodarowaniem turystycznym kraju, zwłaszcza zaś jego południowych regionów oraz okazją do ukazania wszechstronnych walorów turystycznych Polski na forum międzynarodowym.

VII Walny Zjazd Delegatów stoi na stanowisku, że w obchodach jubileuszu 100-lecia polskiej turystyki — Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze powinno przyjąć na siebie rolę organizacji wiodącej.

To trudne i odpowiedzialne, ale jednocześnie zaszczytne zadanie, ja-

kie dobrowolnie przyjmujemy na siebie może być wykonane dzięki fachowej i ofiarnej kadry działaczy PTTK, których wspólna praca składa się na wysoką rangę, jaką nasze Towarzystwo zyskało u władz państwowych oraz rolę, jaką spełnia ono w pracy dla społeczeństwa.

W roku 1973 przypada również niezwykle istotny dla Polski i ruchu turystyczno-krajoznawczego jubileusz o charakterze naukowo-kulturalnym. Dnia 19 lutego 1973 r. minie bowiem 500 lat od daty urodzin Mikołaja Kopernika, wielkiego Polaka, człowieka o najwybitniejszej umysłowości w dziedzinie nauki, genialnego astronoma, uczonego i myśliciela, dzięki któremu historia ludzkiego poznania zesłała z fałszywej drogi, zapoczątkowując nową erę w nauce światowej.

VII Walny Zjazd Delegatów PTTK deklaruje pełną współpracę z Ogólnopolskim Komitetem Frontu Jedności Narodu i wyłonionym w jego ramach Sekretariatem Komitetu Obchodów 500-lecia urodzin Mikołaja Kopernika.

VII Walny Zjazd Delegatów PTTK świadomy znaczenia obu jubileuszów dla turystyki i krajoznawstwa w naszym kraju, zgłasza pod adresem władz państwowych postulat uznania i ogłoszenia roku 1973 — ROKIEM TURYSTYKI DO POLSKI.

Dla skoordynowania przygotowali i ustalenia programu obchodów 100-lecia zorganizowanej turystyki polskiej Zjazd zwraca się do władz politycznych i państwowych o powołanie wysokiej rangi Ogólnopolskiego Komitetu Obchodów 100-lecia Turystyki.

Zjazd uważa za niezbędne włączenie się Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego do obchodów w następujących dziedzinach:

1) w zakresie zagospodarowania turystycznego poprzez udział w budowie Drogi Sudecko-Karpackiej, zagospodarowania szlaku jurajskiego i szlaku kopernikowskiego, budowę schroniska nad Morskim Okiem w Tatrach i schroniska im. W. Lenina na Babiej Górze oraz utworzenie w Krakowie Centralnego Ośrodka Kultury Turystyki Górskiej;

2) w zakresie wydawniczym poprzez przygotowanie i wydanie albumu „100 lat polskiej turystyki”, serii jubileuszowych zeszytów historyczno-krajoznawczych o charakterze naukowym, a następnie na tej podstawie, naukowego wydawnictwa pod roboczym tytułem „Sto lat polskiej turystyki”;

3) w zakresie organizacyjno-popularyzacyjnym poprzez wybitcie medalu 100-lecia polskiej turystyki, zorganizowanie sympozjum naukowego, okolicznościowych wystaw i imprez turystycznych.

VII Walny Zjazd zwraca się z gorącym apelem do władz politycz-

nych i państwowych, do zainteresowanych organizacji społecznych i instytucji o udzielenie szerokiego poparcia i pomocy w realizacji tych zamierzeń.

Zjazd apeluje do członków i dzia-

łaczy wszystkich ogniw Towarzystwa o podjęcie prac i działalności mających na celu inicjowanie i realizowanie również własnych terenowych programów, dotyczących obujubileusów.

wią 2/3 całej długości. Do wykonania pozostaje jedynie niecałe 300 km.

Realizacja tej inicjatywy wymaga skoncentrowania sił i środków państwowych i społecznych, zwłaszcza na odcinkach łączących w jednolity ciąg komunikacyjny już istniejące części tej magistrali oraz podjęcie prac mających na celu kompleksowe zagospodarowanie turystyczne Drogi i przyległych do niej obszarów.

Walny Zjazd Delegatów PTTK doceniając znaczenie Drogi Sudecko-Karpackiej dla turystyki krajowej, a także zagranicznej zobowiązuje Zarząd Główny i zainteresowane organa terenowe PTTK do kontynuowania i podejmowania zamierzeń zarówno centralnych jak i regionalnych związanych z udziałem Towarzystwa w zagospodarowaniu turystycznym Drogi.

VII Walny Zjazd Delegatów PTTK zwraca się do władz państwowych o przyspieszenie budowy i zagospodarowania Drogi Sudecko-Karpackiej i postuluje ukończenie głównych prac do roku 1973 — tak, aby oddanie przynajmniej ważniejszych odcinków Drogi do użytku nastąpiło w okresie obchodów jubileusza 100-lecia turystyki polskiej.

REZOLUCJA VII WZD PTTK w sprawie budowy i zagospodarowania Drogi Sudecko-Karpackiej

WŚRÓD obszarów turystycznie najliczniej odwiedzanych w Polsce znajdują się regiony górskie i podgórskie Sudetów i Karpat. Ich popularność wynika z piękna krajobrazu, bogactwa folkloru i niepowtarzalnych wartości przyrody składających się na atrakcyjność tych obszarów, a także z ich przydatności — dla wszelkich form turystyki masowej i indywidualnej.

Dla udostępnienia tych wartości, a równocześnie w celu skierowania ustawicznie wzrastającego napływu turystów do wielu atrakcyjnych, lecz zbyt mało dostępnych i znanych partii gór i pogórza, niezbędne jest zbudowanie i zagospodaro-

wanie magistrali turystycznej — Drogi Sudecko-Karpackiej.

Droga ta, zgodnie z projektem opracowanym przez instytucje naukowe Krakowa i Wrocławia, popartym uchwałą Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Krakowie, przebiegnie równoleżnikowo łącząc Ziemię Zachodnie Polski Południowej w okolicy Zgorzelca z Ziemią Wschodnimi w Bieszczadach w okolicy Ustrzyk. Dla wielu miejscowości górskich na tej trasie urzeczywistnienie projektu będzie oznaczało ich aktywizację gospodarczą, kulturalną i społeczną. Długość całej Drogi oblicza się na około 1000 km. Podkreślić należy, że aktualnie istniejące odcinki tej Drogi stano-

KOLEJARZE I TURYSI W JEDNYM SZEREGU

W NUMERZE kwietniowym Biuletynu Informacyjnego PTTK przypomniał nam nasz czytelnikom o pierwszym porozumieniu, jakie zawarło PTTK ze związkami zawodowymi. Było to porozumienie ze Związkiem Zawodowym Kolejarzy i Transportowców. Zamieściliśmy też tekst tamtego porozumienia sprzed 9 laty. Obecnie publikujemy znowelizowany tekst porozumienia pomiędzy Zarządem Głównym Związku Zawodowego Kolejarzy, Zarządem Głównym Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego i Federacją „Kolejarz”, które zostało podpisane na prezydium ZG PTTK 21 lutego br. Nowe porozumienie podpisali w imieniu ZZZK przewodniczący **Eugeniusz Grochal**, w imieniu PTTK prezes **Piotr Gajewski**, a w imieniu Federacji „Kolejarz” przewodniczący **Stefan Wnuk**.

Do wszystkich Działaczy Związku Zawodowego Kolejarzy i Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego

W 1968 roku przypada 50-lecie powstania Związku Zawodowego Kolejarzy. Związek Zawodowy Kolejarzy w programie swojego działania, oprócz istotnych spraw społecznych, ekonomicznych, bytowych i kulturalnych uwzględniał również zagadnienia organizacji wypoczynku i turystyki dla swoich członków. Stąd też 50-lecie Związku nierozdzielnie wiąże się z bogatą tradycją turystyczną, której w dodatku sprzyjała dawna struktura organizacji turystyki w Polsce, a w której Ministerstwo Komunikacji miało wiodącą rolę.

W 1959 r. mając na względzie upowszechnienie turystyki i krajoznawstwa wśród załóg pracy Federacja „Kolejarz” i ZG PTTK podpisały porozumienie o wspólnym działaniu w tym zakresie.

Dzisiaj w 50 rocznicę powstania ZZZK i po blisko 9 latach wspólnego działania można zaobserwować znaczne rezultaty:

W zakładach pracy istnieje 182 koła PTTK i 4 Oddziały Zakładowe przy ZNTK w Łapach i Stargardzie, przy DOKP Poznań i Oddziały Trakcji w Karsznicach.

Ogniwa PTTK i ZZZK organizują wspólnie imprezy turystyczne i prowadzą szkolenie kadry turystycznej, a w szczególności organizatorów turystyki. W okresie tych 9 lat zacieśniły się bezpośrednie kontakty działaczy PTTK i ZZZK.

Mimo niewątpliwie wielu pozytywnych rezultatów naszego współdziałania nie w pełni jednak zdołaliśmy wykorzystać duże możliwości propagandowe i organizacyjne dla rozwoju ruchu turystycznego w środowisku kolejarzkim.

Kierownictwa ZG ZZZK i ZG PTTK pragnąc przyjąć z pomocą członkom w dalszym zacieśnieniu współpracy proponują terenowym ogniom ZZZK i PTTK zwrócić szczególnej uwagi na następujące sprawy:

— konieczność tworzenia pomyślnego klimatu i dobrych warunków dla powstawania nowych kół i oddziałów PTTK zakładając powoływanie do końca 1972 r. kół PTTK we wszystkich większych zakładach pracy; koło lub oddział PTTK powinny być organizatorami i koordynatorami wszystkich poczynań w dziedzinie krajoznawstwa i turystyki;

— działanie na rzecz przejmowania i pełnienia przez zarządy kół PTTK funkcji Komisji Turystyki Rad Zakładowych;

— zwrócenie szczególnej uwagi na rozszerzenie akcji szkolenia kadr turystycznych dla potrzeb zakładów kolejowych, ze szczególnym uwzględnieniem organizatorów turystyki, zakładając, że do 1972 r. w każdym zakładzie pracy będą działać organizatorzy turystyki, a przy każdym kolejowym oddziale PTTK — koło organizatorów turystyki;

— dalsze propagowanie wśród członków ZZZK turystyki kwalifikowanej, zwłaszcza poprzez organizowanie imprez turystycznych i zdobywanie odznak turystyki kwalifikowanej;

— zadbanie, aby przy każdym kolejowym oddziale PTTK istniała poradnia krajoznawczo-turystyczna służąca właściwemu programowaniu krajoznawstwa, jak również popularyzowaniu walorów krajoznawczych własnego regionu;

— działanie w kierunku organizacji we wszystkich zakładach zawodowych, technikach podległych Ministerstwu Komunikacji Szkolnych Kół PTTK i udzielanie im stałej opieki i pomocy w działalności krajoznawczo-turystycznej;

— požądane jest, aby działacze ZZZK i PTTK przeanalizowali na wspólnych posiedzeniach dotychczasowy dorobek w zakresie współdziałania obydwu organizacji i podjęli dalsze plany rozwoju turystyki i krajoznawstwa w konkretnych warunkach;

— wskazane jest również, by ze względów wychowawczych i propagandowych ogniwa ZZZK wyróżniały bardziej niż dotychczas zaśluzonych działaczy w dziedzinie krajoznawstwa i turystyki i zapewniły im pomoc w pracy.

Rok bieżący związany m.in. z 50-leciem powstania Związku Zawodowego Kolejarzy stwarza szczególną okazję do pogłębienia istniejącej współpracy, wzbogacenia form i metod działalności.

Od Waszej inicjatywy, wzajemnego zrozumienia i zaangażowania zależą wyniki tego współdziałania.

Wyrażamy głębokie przekonanie, że wspólnym, wzmocnionym wysiłkiem zdołamy osiągnąć jeszcze większe sukcesy w stałym stwarzaniu coraz lepszych warunków ludziom pracy do wypoczynku poprzez turystykę.

Biuletyn Informacyjny ZG PTTK — redaguje Kolegium
Wydawca: Wydział Propagandy Zarządu Głównego PTTK
Adres redakcji: Warszawa, ul. Senatorska 11, tel. 26-22-51

Druk. Wyd. Zw. CRZZ. Zam. 564/68. Nakł. 6000+25 egz. N-72.